

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ
ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

สุทามาศ สุมาลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2564

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ
ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

สุทามาศ สุมาลย์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมาย
การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
เสนอโดยนางสาวสุทามาต สุมาลย์ เป็นส่วนหนึ่งการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

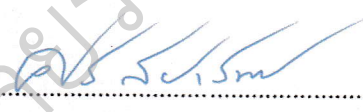

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

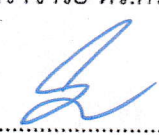
วันที่ 27 เดือน มกราคม พ.ศ. 2565

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

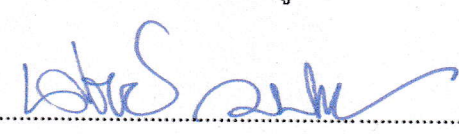
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา)

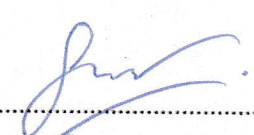
.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สรรัชชัย ชูชีพ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.นวล จุลสุคนธ์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.สรรชัย ชูชีพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรรณปัญญา
ชื่อนักศึกษา	สุทามาศ สุมาลย์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี 2. เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 227 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.951 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร์้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพทางการศึกษา ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพกับความเท่าเทียมทางการศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง และลำดับสุดท้าย คือ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

2. การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรรณปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จสมบูรณ์อย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม และอาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและคุณภาพของเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างสูงต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ เจ้าของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือ ตำราที่ผู้ค้นคว้าอิสระได้ใช้อ้างอิงทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และขอมอบให้แก่ผู้สนใจการศึกษาทั้งหมด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการศึกษาในอนาคตต่อไป

สุทามาต สุมาลย์

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ.....	11
ความหมายของนโยบาย.....	11
ความหมายของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ.....	12
แนวคิดและความสำคัญของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	27
ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	27
ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	29
หลักการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	30
รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	32
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา.....	34
ความหมายของการจัดการศึกษา.....	34
แนวคิดและความสำคัญของการจัดการศึกษา.....	36
กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา.....	37
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	40
การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	50
แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579.....	53

บทที่ 2 (ต่อ)	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579.....	58
แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access).....	58
แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity).....	60
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา (quality).....	61
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency).....	65
แนวคิดเกี่ยวกับการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy).....	68
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
งานวิจัยในประเทศ.....	70
งานวิจัยต่างประเทศ.....	77
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	103
สมมติฐานการวิจัย.....	103
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	103
สรุปผล.....	105

บทที่ 5 (ต่อ)	หน้า
อภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	122
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	123
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย	
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย.....	132
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	140
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ..	142
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ (Try Out) เครื่องมือในการวิจัย....	148
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย.....	150
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	152

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	ตัวชี้วัดการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ.... 58
ตาราง 2	ตัวชี้วัดความเท่าเทียมทางการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ..... 60
ตาราง 3	ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ..... 62
ตาราง 4	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ..... 65
ตาราง 5	ตัวชี้วัดการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ..... 68
ตาราง 6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา..... 83
ตาราง 7	จำนวนร้อยละ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 91
ตาราง 8	จำนวนร้อยละ จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา..... 92
ตาราง 9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการ ศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม..... 93
ตาราง 10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)..... 93
ตาราง 11	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)..... 95
ตาราง 12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพทางการศึกษา (quality)..... 96
ตาราง 13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency).... 98

	หน้า
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy).....	99
ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ.....	101
ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการนำนโยบายตามเป้าหมาย การจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา.....	102

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ภาพ 2 ระบบการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น.....	50

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษามาตั้งแต่ในอดีต และยังมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในปัจจุบันและอนาคต อันเนื่องมาจากนโยบายการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดไว้ในกฎหมายสำคัญหลายฉบับโดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ในมาตราที่ 250 ได้ระบุไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, หน้า 74) ทำให้เห็นถึงบทบาทการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ได้มีการกำหนดให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นรวมทั้งให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 12-13) และในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ อันได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) เมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาและให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการศึกษาให้บริการสาธารณะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีความครอบคลุมถึงการถ่ายโอนภารกิจการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542, หน้า 5-7)

จากรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติที่กล่าวมาข้างต้นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจากจะมีบทบาทในการจัดการศึกษา ยังมีบทบาทในการมีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของรัฐในด้านต่าง ๆ อีกด้วย เช่น ด้านของงบประมาณและทรัพย์สิน ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ด้านวิชาการ เช่น ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การระดมผู้รู้ในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา กรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการที่ปรึกษาหรือกรรมการอื่น ๆ อีกด้วย องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยที่สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น จนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ คือ เป็นที่ทำให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และเห็นความสำคัญของการศึกษา มีการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาที่มีคุณภาพและเพียงพอ การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ต้องชัดเจนและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560 - 2579) ได้มีการวางเป้าหมายของการจัดการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (access) ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่รัฐต้องจัดให้ฟรี

2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (equity) ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี เป็นต้น

3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (quality) เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น

4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (efficiency) เช่น ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (relevancy) เช่น อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 80-82)

แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกจำนวนหนึ่งยังพบปัญหาในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาของตนเอง เช่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจด้านการศึกษา ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการศึกษา และยังขาดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 24) และประเด็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาซึ่งมีผลต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งเล็งไม่ได้ที่ท้องถิ่นต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะวาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาตามกฎหมายจัดตั้ง (สมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย, 2560) และจากการรายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังขาดนโยบายและแผนการพัฒนาศึกษาที่ชัดเจน และมักขาดความต่อเนื่องรวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น ได้มี

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการไว้ดังนี้ 1) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้อปท.มีบทบาทในการจัดการศึกษา และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามสภาพความพร้อมและความเหมาะสม โดยมีจำนวนที่เหมาะสมไม่มากเกินไป เพื่อให้อปท.สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงและให้การสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ 2) ควรมีกลไกในการติดตามดูแลโรงเรียนที่ถ่ายโอนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ 3) ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอปท.ที่ประสบความสำเร็จหรือหน่วยงานที่มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีกับอปท.ที่ยังจัดการศึกษาไม่เข้มแข็ง ให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

สภาพปัจจุบันในด้านการจัดการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2563 นั้น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เทศบาลเมืองสระบุรี เทศบาลเมืองแก่งคอย เทศบาลตำบลหนองแค เทศบาลเมืองพระพุทธบาท เทศบาลเมืองทับทิมเทศ เทศบาลตำบลหน้าพระลาน เทศบาลตำบลดอนพุด เทศบาลตำบลหินกอง เทศบาลตำบลหนองโดน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดอยู่ 30 สถานศึกษา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 39 คน ครูจำนวน 482 คน และนักเรียนจำนวน 12,713 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2563)

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ได้แก่ นายรัศมีศิลป์ มูลสาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี (2564) นายจักรสาน จิรังศ์มีพานิช เทศบาลตำบลหนองแค (2564) และนางศุภลักษณ์ สูงนารถ เทศบาลตำบลหินกอง (2564) เกี่ยวกับความสำคัญของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติในสถานศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติในสถานศึกษานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีฐานะเป็นต้นสังกัดของสถานศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ที่ต้องทำหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล และสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดของตนเองให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยการนำเป้าหมายของการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ถือว่าเป็นภารกิจหลักที่ต้องปฏิบัติและส่งต่อให้กับสถานศึกษาของตนเองได้ปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเปรียบเสมือนเป็นผู้บริหารส่วนกลาง ที่ต้องรับนโยบายจากผู้บริหารส่วนบนเพื่อนำมาถ่ายทอดสู่ผู้บริหารส่วนล่างซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดตนเองได้ปฏิบัติตาม และได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติในสถานศึกษานั้น ปฏิบัติตามให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดเป็นไปได้ยาก เนื่องจากบริบทในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน เช่น ระบบการบริหารงานบุคคล มีจำนวนครูและบุคลากรไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษา

ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา ยังไม่สามารถเทียบเท่ากับระดับของประเทศ ทำให้การปฏิบัติตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป็นไปได้ยาก และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการ สถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ได้แก่ นางธนิษฐา แสงไพโรจน์ (2564) โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองสระบุรี และนายก่อพงศ์ ปิ่นน้อย (2564) โรงเรียน เทศบาล 3 วัดสมิตรมงคล ตั้งตรงจิตต์ 6 ผู้วิจัยได้ข้อมูลโดยสรุปว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตาม เป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติในสถานศึกษานั้น สิ่งสำคัญคือบริบทของแต่ละพื้นที่ที่มีความ แตกต่างกัน ทำให้ความสามารถในการปฏิบัติตามเป้าหมายแตกต่างกันออกไป และแนวทางที่ อยากรจะพัฒนาเกี่ยวกับเป้าหมายของแผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579 นั้น คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงเพื่อให้ทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

จากการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 นั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูว่าดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 และตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ได้ ข้อมูลสารสนเทศสำหรับจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับใช้เป็นแนวทางในการ ส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

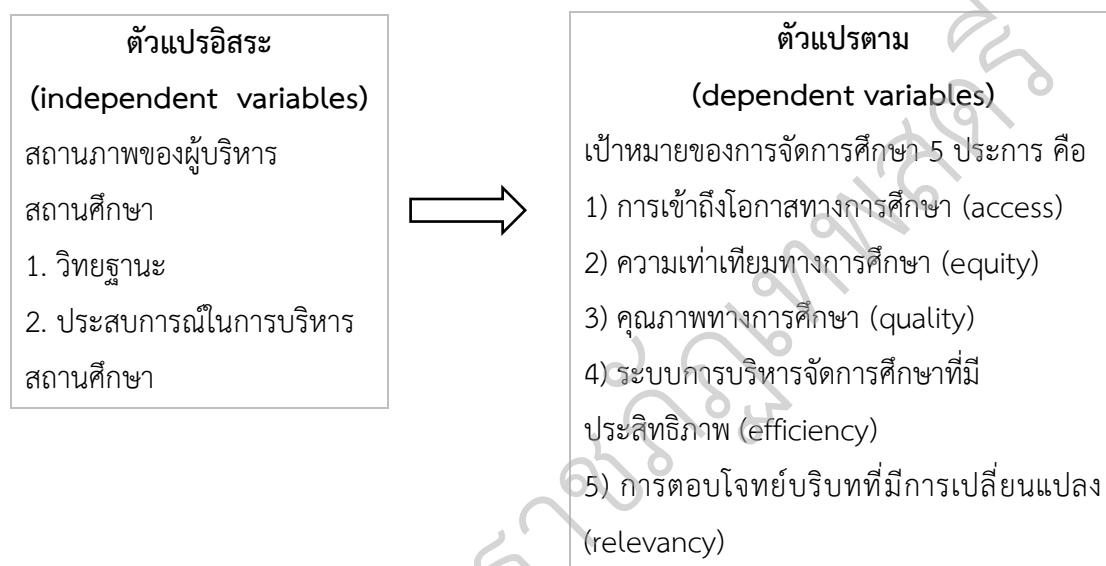
1. เพื่อศึกษาระดับของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติใน สถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติใน สถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ และ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการ บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 โดยประกอบด้วย 5 ประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 80-82)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมีขอบเขต ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีรวม 30 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 39 คน ครู 482 คน รวมทั้งสิ้น 521 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน จึงหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 คำนวณหากลุ่มตัวอย่าง

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดจำนวน 35 คน (designate sampling) คิดเป็นร้อยละ 15 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เนื่องจากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษามีน้อยเมื่อเทียบสัดส่วนปริมาณกับจำนวนครู และต้องแบ่งจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 4 คน และกลุ่มตัวอย่างของครูจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ต่อไป

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

2.1.1 วิद्यฐานะ

- 1) ไม่มีวิทยฐานะหรือชำนาญการ
- 2) ชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า

2.1.2 ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ทั้ง 5 ประการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 80-82) คือ

- 1) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)
- 2) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)
- 3) คุณภาพทางการศึกษา (quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)
- 5) การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดต่อไปให้เป็นไปตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ ให้เกิดประสิทธิผลและมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินงานเพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้บริหารมีการบริหารจัดการองค์กร วางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีในองค์กรมาใช้ในการดำเนินงานตามนโยบาย มีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในด้านทรัพยากร ด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ และมีการกำกับติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับ บุคคล และสังคม โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดแผนและเป้าหมายการศึกษาไว้ โดยการกำหนดกระบวนการดำเนินการ รวมทั้งการจัดการด้านทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ เช่น บุคคล งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์บรรยากาศและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เป็นต้น

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินงานของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในการนำนโยบายด้านการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

1. **การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)** หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดงาน และสามารถขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น ประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อการทำงานหรือการมีชีวิตหลังวัยทำงานอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถ

จัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพ ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม

2. ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้บริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับโดยผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ

3. คุณภาพทางการศึกษา (quality) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้มีระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ โดยทำให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สถานศึกษามีการประกันคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความมีคุณธรรม จริยธรรม และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือประเทศชาติ มีผลงานการวิจัยที่ได้การยอมรับ จัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองกับผู้เรียน

4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มีการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

5. การตอบโจทยบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้มีระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการทำงานของกำลังคนในประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน สังคม และประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการก้าวการเปลี่ยนแปลงของโลก มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะ จากการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สระบุรีซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ครู หมายถึง ข้าราชการครู ผู้ที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การแบ่งกลุ่มของสถานศึกษาโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลักในการแบ่ง ซึ่งอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ คือ

สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนมากกว่า 300 คน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรีสังกัดกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี เทศบาลเมืองสระบุรี เทศบาลเมืองแก่งคอย เทศบาลตำบลหนองแค เทศบาลเมืองพระพุทธบาท เทศบาลเมืองทับกวาง เทศบาลตำบลหน้าพระลาน เทศบาลตำบลดอนพุด เทศบาลตำบลหินกอง เทศบาลตำบลหนองโดน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาหมอ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี มีขอบเขตการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานและแนวทางการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ
  - 1.1 ความหมายของนโยบาย
  - 1.2 ความหมายของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ
  - 1.3 แนวคิดและความสำคัญของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.1 ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.2 ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.3 หลักการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 2.4 รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
  - 3.1 ความหมายของการจัดการศึกษา
  - 3.2 แนวคิดและความสำคัญของการจัดการศึกษา
  - 3.3 กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
  - 3.4 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.5 การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 3.6 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579
  - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)
  - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)
  - 4.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา (quality)
  - 4.4 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)
  - 4.5 แนวคิดเกี่ยวกับการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

1. ความหมายของนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2548, หน้า 33) พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของนโยบายไว้หลายทัศนะด้วยกัน เช่น 1) นโยบายหมายถึงถ้อยแถลงหรือความเข้าใจทั่วไปที่ให้แนวทางหรือช่องทางความคิดในการตัดสินใจของผู้ได้บังคับบัญชา 2) นโยบายหมายถึงแนวทางโดยทั่วไปของการกระทำไม่ได้บอกตรงๆ ว่าบุคคลต้องทำอะไร เพียงแต่ชี้ให้เห็นทิศทาง 3) นโยบายหมายถึงแนวทางโดยทั่วไปที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่กำหนดขอบเขตและทิศทางของการกระทำ 4) นโยบายหมายถึงกฎทั่วไปที่ใช้จำกัดการใช้ดุลพินิจของผู้ได้บังคับบัญชาในแต่ละองค์การ 5) นโยบายหมายถึงหลักการที่กำหนดขึ้นโดยองค์การเพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมการกระทำ 6) นโยบายหมายถึงการตัดสินใจขั้นต่ำที่กำหนดแนวทางกว้าง ๆ ทั่วไปเพื่ออาศัยเป็นแนวทางอำนวยให้การปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้อง 7) นโยบายหมายถึงข้อความหรือสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเป็นกรอบกำกับกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายนั้น 8) นโยบายหมายถึงแนวทางที่ใช้เป็นกรอบกำกับกำหนดทิศทางการดำเนินงานและวิธีดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

คะนิง สายแก้ว (2549, หน้า 69) ได้สรุปความหมายของคำว่านโยบายใน 4 ทัศนะ คือ 1) นโยบายในทัศนะการกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการจะทำ 2) นโยบายเป็นการกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ วิธีการ กลยุทธ์ และยุทธวิธีเพื่อนำไปสู่การบรรลุผลตามนโยบาย 3) นโยบายเป็นการกำหนดปัจจัยและสิ่งสนับสนุนเพื่อการบรรลุเป้าหมายและ 4) นโยบายเป็นแผนงานโครงการเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

วิโรจน์ สารรัตนะ (2556, ออนไลน์) กล่าวว่า นโยบาย (policy) หมายถึง แนวหรือวิธีการเพื่อการปฏิบัติที่รัฐบาลหรือสถาบันหรือกลุ่ม หรือบุคคล เลือกจากทางเลือกหลายๆทาง เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติโดยปกติจะสะท้อนให้เห็นถึงการตัดสินใจในปัจจุบันเพื่อการแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผลและเพื่ออนาคตที่ดีกว่า

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2555) ได้กำหนดความหมายของนโยบายไว้ว่า นโยบาย หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ

กลูคค์ เอฟ วิลเลียม (Glueck F. William, 1983, p.61) ได้ให้ความหมายของนโยบายว่าเป็นแผนซึ่งได้ทำขึ้นไว้อย่างเป็นทางการเป็นมาตรฐาน (unified plan) มีความสมบูรณ์และง่ายต่อความเข้าใจ (comprehensive plan) และเป็น การผสมผสาน (integration) ความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันทั้งนี้

เพื่อให้เป็นหลักประกันวัตถุประสงค์ของกิจการจะต้องประสบความสำเร็จนโยบายเป็นแนวคิดหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

สเติ้คไคลน์ (Stecklein, 1989, p.8) กล่าวว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความที่ให้แนวทาง (guideline) สำหรับการพัฒนาและการดำเนินงานของหน่วยงานหรือแผนงาน (program) ซึ่งสะท้อนให้เห็นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ถึงหลักการพื้นฐานหรือความเชื่อถือของผู้รับผิดชอบสำหรับหน่วยงานหรือแผนงานนั้นๆ

วิลเลียม ที กรีนวูด, ริชาร์ด และเฟรด (William T.Greenwood, Richard Judd, & Fred W. Becker, 1988, p.28) กล่าวว่า นโยบายหมายถึงการตัดสินใจขั้นต้นอย่างกว้าง ๆ จากข้อมูลทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปโดยถูกต้องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

พจนานุกรมออกซ์ฟอร์ด (Oxford English Dictionary, 2021) ได้ให้ความหมายของนโยบาย หมายถึง ความฉลาดและการใช้ดุลยพินิจที่หลักแหลมในทางการเมือง ศิลปะแห่งการดำเนินกิจการของบ้านเมือง การดำเนินการที่ฉลาดรอบคอบ แนวทางการดำเนินการของรัฐบาลพรรคการเมือง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2. ความหมายของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2550, หน้า 90) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งในขั้นตอนนโยบายทั้งหมด โดยเป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย โดยมีประเด็นที่สำคัญอย่างน้อยสองประเด็น ประเด็นแรก คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ นั่นคือมีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง และประเด็นที่สองคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย

กล้า ทองขาว (2551, หน้า 173) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเมื่อพิจารณาความหมายว่าเป็นกิจกรรมหรือมองทางด้านปฏิบัติการจะหมายถึง กระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรมเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน ส่วนการให้ความหมายในเชิงศาสตร์ภายใต้กรอบการวิเคราะห์นโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นบทเรียนและพัฒนาแนวทางสร้างกลยุทธ์เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ให้สามารถจัดการและประสานกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบาย

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, หน้า 7-8) สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่อยู่ระหว่างการก่อรูปนโยบายและผลลัพธ์ การนำนโยบายไปปฏิบัติจริงอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่แน่นอน และควบคุมไม่ได้จำนวนมาก เช่น จำนวนหน่วยงาน ผลประโยชน์ ทรัพยากรการได้รับความสนับสนุน จากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ หรือบางทีนโยบายอาจล้มเหลวมาตั้งแต่ขั้นการก่อรูปนโยบายก็ได้ ซึ่งความไม่แน่นอนนี้เกี่ยวข้องกับความเป็นการเมืองหรือมีการเมืองอยู่ในนั้น สังเกตได้จากความขัดแย้ง การแสวงหาความร่วมมือ การต่อรองและต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรจากนโยบาย เป็นต้น

วรงค์ จันทรศร (2551, หน้า 18) ให้คำอธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่าองค์กรที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แคไหน เพียงใด กล่าวคือ ในส่วนนี้จะเป็นเรื่องที่นักวิเคราะห์หันนโยบายสาธารณะมุ่งให้ความสนใจไปที่ปัญหาหรือสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายแผนงานและโครงการให้ลึกซึ้งและถ่องแท้ยิ่งขึ้น

ชรัส ปุณณัสสะ (2553) การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์การทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวกับการนำทรัพยากรหรือปัจจัยทางการบริหารขององค์การไปดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้

จุมพล หนิมพานิช (2554, หน้า 10) กล่าวว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์กร ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะ และความร่วมมือของพนักงานภาครัฐและภาคเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของนโยบาย

ณัฐธา วินิจนัยภาค (2554, หน้า 273) สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะดำเนินไปได้เมื่อมีการลดความเป็นนามธรรมของนโยบายให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยการแปลงนโยบายให้เป็นแผน แผนงาน โครงการ และกิจกรรมตามลำดับ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ ซึ่งการจะดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากนโยบาย กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มกดดัน หน่วยราชการ และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ สนใจในประเด็นนโยบายนั้นๆ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2555, หน้า 398) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติของ วอลเทอร์ วิลเลียมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น ขึ้นอยู่กับสมรรถนะขององค์การในการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยจะมองที่ความสามารถ

ขององค์การในการรวบรวมคนและทรัพยากรขององค์การให้มีเอกภาพและกระตือรือร้นบุคลากรด้วยการกำหนดสิ่งจูงใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

มยรี อนุมานราชชน (2556, หน้า 228) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง แผนงาน โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ประกอบด้วยการจัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนด การออกแบบองค์กรและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงานโครงการที่กำหนดไว้

ซีมา,

และเดนนิส (Shabbir Cheema, & Dennis A., 1983, p.16) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายหรือแผนงานไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยจุดมุ่งหมายสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985, p.413) เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การลงมือปฏิบัติตาม แผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อส่งผลให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายตามที่ผู้กำหนดนโยบายได้ตั้งใจไว้

โดนัลด์, และคาร์ล (Donald S. Van Meter, & Carl E. Van Horn, 1975, p.103) ให้นิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งหมดที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชนทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งล้วนแล้วแต่มีผลต่อการบรรลุต่อวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ล่วงหน้าจากการตัดสินใจนโยบาย

จากความหมายของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นกระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน เพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้บริหารมีการบริหารจัดการองค์กร วางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีในองค์กรมาใช้เพื่อการดำเนินงานตามนโยบาย มีการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน เป็นต้น เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในด้านทรัพยากร ด้านวิชาการและด้านอื่นๆ และมีการกำกับติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพ

3. แนวคิดและความสำคัญของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

3.1 แนวคิดของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

3.1.1 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551, หน้า 21 - 28)
 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบาย ซึ่งได้
 ทำการศึกษาขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (macro) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน
 ย่อย ได้แก่

1.1 ขั้นตอนการแปลงนโยบาย แบ่งออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปแบบของ
 แผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี โดยผู้มีหน้าที่ในการแปลงนโยบายจะต้องศึกษาวัตถุประสงค์ของ
 นโยบายให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะขึ้นอยู่กับความชัดเจนของ
 นโยบาย ความสอดคล้องกันในเป้าหมายของนโยบาย ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย
 และการให้ความร่วมมือของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความจริงใจในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ

1.2 ขั้นตอนการยอมรับ (adopt) ในการทำให้หน่วยงานในระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่น
 ยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไปซึ่งขึ้นอยู่กับ
 ปัจจัยหลายอย่าง อาทิ ลักษณะของหน่วยงานในท้องถิ่นนั้นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม และ
 การเมือง ตลอดจนความขัดแย้งและประโยชน์ที่รัฐบาลจัดสรรให้หน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งถือเป็น
 เงื่อนไขสำคัญที่สร้างความเต็มใจหรือไม่เต็มใจในการยอมรับนโยบายไปปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค (micro) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย
 ได้แก่

2.1 ขั้นการระดมพลัง (mobilization) เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่น จะต้อง
 ดำเนินการในสองกิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนใน นโยบาย
 จากท้องถิ่น ในการพิจารณารับนโยบายไปปฏิบัตินั้นหน่วยงานท้องถิ่นจะดูถึงความเหมาะสม
 ความสำคัญเร่งด่วน สอดคล้องกับเป้าหมายและสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้
 เพียงใด ก็จะตัดสินใจยอมรับนโยบายไปปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่การแสวงหาความสนับสนุนจากสมาชิกใน
 ท้องถิ่นต่อไป

2.2 ขั้นการปฏิบัติ (deliverer Implementation) ขั้นตอนนี้ครอบคลุมถึง
 กระบวนการในการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปแบบของการ
 ปฏิบัติจริงซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้ปฏิบัติโดยตรง ผู้ปฏิบัติอาจทำการตัดสินใจหรือกำหนดแนวทางการปฏิบัติ
 ว่ามีความเหมาะสม พฤติกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติแต่ละบุคคลจึงไม่มีทางที่จะทำ
 ให้เป็นแบบฉบับเดียวกันได้ โดยเฉพาะนโยบายด้านการบริการสังคมซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องปฏิสัมพันธ์กับ
 ผู้รับบริการโดยตรง การสร้างความสำเร็จของการปฏิบัติให้เกิดขึ้นจริงจึงขึ้นอยู่กับแสวงหา

แนวทางในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการหรือสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่ในแต่ละช่วงเวลา

2.3 ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง (institutionalization or continuation) ครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นโยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยผู้บริหารระดับท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้ชักจูงให้ผู้ปฏิบัติเห็นความสำคัญของการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และจะต้องหาทางแปลงนโยบายนั้นให้เป็นภารกิจหลักประจำวันของผู้ปฏิบัติโดยตลอด เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความผูกพัน และยอมรับต่อโครงการหรือแผนงาน มีการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มใจเสมือนเป็นภารกิจประจำวันของตนเอง อันจะส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติตลอดไป

3.1.2 การนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติหรือการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ (สมภารธรรณ ศิโรตริไซ, 2554, ออนไลน์) ถือเป็นขั้นตอนย่อยหนึ่งของขั้นตอนหลักเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้นโยบายได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับ การรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อ ผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับผลจากนโยบาย อันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นโยบายได้รับความสำเร็จ ในที่สุด ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้มอบและผู้รับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายอาจจะมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือ นโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ นโยบายบางครั้งผู้กำหนดทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น คือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือก และนโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วย คือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการในเรื่ององค์ประกอบของนโยบายนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบนโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบายที่ตนกำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรอง และแผนปฏิบัติง่ายขึ้นในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบายสามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้ถูกต้องชัดเจนง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยที่ดี การแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดีจะต้องจัดวัตถุประสงค์แนวทางดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

1. ระดับของนโยบาย

โดยทั่วไปนโยบายมักมีหลายระดับ ลดหลั่นกันไปตามระดับการบังคับบัญชารับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติจึงต้องมีการจัดระดับของนโยบายตามแนวดิ่งและแบ่งซอยขอบเขตของนโยบาย ลดหลั่นตามความรับผิดชอบของระดับหน่วยงานดังกล่าวด้วย การแบ่งโดยอาจแบ่งซอยขอบเขตของนโยบายตามกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ เนื้อหาสาระ หรือวิธีอื่นๆก็ได้ ในการ

แปลงนโยบายสู่การปฏิบัตินี้ ผู้มอบและผู้รับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายอาจมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือนโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ แต่ในบางครั้งผู้กำหนดนโยบาย ทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น คือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือก นโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วย คือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการ อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรอง และแผนปฏิบัติได้ง่ายขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบายสามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้ถูกต้องชัดเจนง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยก็ดี การแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดี จำเป็นต้องจัดวัตถุประสงค์ แนวทางดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า นโยบายมีหลายระดับตามระดับการบังคับบัญชา ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้ว่า สิ่งใดเป็นนโยบายหลัก สิ่งใดเป็นนโยบายรอง และสามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ให้สอดคล้องซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

2. ขั้นตอนการดำเนินการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้รับนโยบายระดับกลางโดยทั่วไปจะทำหน้าที่ 2 ส่วน คือ 1) นำนโยบายมาจัดทำเป็นแผนสำหรับหน่วยงานของตนเองเป็นผู้ปฏิบัติ และ 2) กำหนดนโยบายหรือแผนให้หน่วยงานระดับล่างลงไปปฏิบัติ ส่วนผู้ปฏิบัติระดับล่างจะทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือ ทั้ง 2 อย่างต่อไปนี้คือ 1) นำนโยบายจากหน่วยเหนือมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติ และ 2) รับแผนของหน่วยเหนือมาปฏิบัติ ซึ่งอาจจะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการขึ้นด้วยก็ได้ ดังนั้นผู้มอบนโยบายจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและแผน และสามารถแปลความหมายของนโยบายแล้วเชื่อมโยงมาสู่การทำแผนให้ได้ ในการแปลงนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ อาจจะมีการกำหนดนโยบายย่อย หรือนโยบายรองให้หน่วยงานระดับล่างรับไปดำเนินการ แต่ในท้ายที่สุดจำเป็นต้องมีแผนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติจึงมีกิจกรรมอย่างน้อย 4 เรื่อง คือ

1. การตีความวัตถุประสงค์ในนโยบาย แล้ววิเคราะห์แยกแยะเป็นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายย่อย ๆ ลงไปเพื่อให้เป้าหมายย่อยเหล่านั้นมีความชัดเจน ปฏิบัติได้ และทุกเป้าหมายที่กำหนดนั้นต่างมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์ของนโยบาย

2. การขยายความเรื่องแนวทางการบรรลุวัตถุประสงค์ในนโยบาย เพื่อเห็นวิธีการปฏิบัติได้ซึ่งแนวทางเหล่านั้นตอบสนองเป้าหมายของแผนและสอดคล้องกับแนวทางในนโยบายด้วย

3. การแปลความหมายในส่วนกลไกของของนโยบายออกมาในรูปที่เป็นเครื่องมือและทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ ทั้งนี้ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในแผน ว่าต้องมีอะไรบ้าง จำนวนเท่าใดและคุณภาพอย่างไร

4. การจัดหาความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผน วิธีการปฏิบัติและทรัพยากรที่ใช้ให้ประสาน สอดคล้องกันในลักษณะการคาดการณ์ในอนาคต ซึ่งมีทรัพยากร เวลาเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ นโยบายหนึ่งๆอาจมีการถ่ายทอดลงเป็นแผนปฏิบัติมากกว่าแผนหนึ่งก็ได้ และในกรณีเช่นนี้ เพื่อมิให้แต่ละแผนมีลักษณะแตกแยกคนละทิศทาง จำเป็นต้องใช้หลักการประสานแผนกำกับในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง 2 ลักษณะดังนี้ คือ

(1) การกำหนดแผนในลักษณะเป็นองค์ประกอบ คือการแยกแยะวัตถุประสงค์ของนโยบายออกมาในรูปที่ทำให้เกิดแผนมากกว่า 1 แผน และแต่ละแผนต้องปฏิบัติพร้อมๆกันไป จะขาดแผนใดแผนหนึ่งไม่ได้ มิฉะนั้นจะไม่บรรลุเป้าหมายของนโยบายเลย

(2) การกำหนดแผนในลักษณะเป็น การสนับสนุน คือมีการแยกแยะวัตถุประสงค์และแนวทางปฏิบัติของนโยบายออกเป็น หลายๆส่วนและแต่ละส่วนมีความเป็นอิสระในตัวเอง แต่สามารถจัดลำดับความสำคัญเป็นส่วนหลัก ส่วนรองไว้ ซึ่งการแยกแยะวัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติดังกล่าวจะทำให้เกิดแผนมากกว่าหนึ่งแผน และแต่ละแผนสามารถทำให้นโยบายบรรลุความสำเร็จได้ในตัวเอง แม้จะขาดแผนอื่นๆ แต่หากมีแผนอื่นๆ ด้วยจะช่วยให้นโยบายบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ส่วนขั้นตอนการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติมีลักษณะเป็นการจัดทำนโยบายย่อยรองรับนโยบายใหญ่หรือการจัดทำแผนเพื่อให้เป็นกลไกของนโยบายนั่นเอง ดังนั้นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องทราบถึงขั้นตอนและปัจจัยที่จะต้องพิจารณาในกระบวนการดังกล่าวด้วย จึงจะทำให้การนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้ผลดี ขั้นตอนดังกล่าวอาจกำหนดตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือ เพื่อให้สามารถตีความวัตถุประสงค์ แนวทาง และกลไกของนโยบายได้ถูกต้องชัดเจน จำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ถึงนโยบายของหน่วยเหนือที่กำหนดมา การวิเคราะห์ที่นี้อาจจำเป็นต้องศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของนโยบายนั้น แนวความคิดที่อยู่เบื้องหลังของนโยบาย ลักษณะและกระบวนการก่อเกิดของนโยบายการเข้ามามีบทบาทของกลุ่มสถาบัน หรือผู้นำในการกำหนดนโยบาย ผลของการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติที่ผ่านมา ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพัฒนานโยบายนั้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้สามารถตีความหมาย แยกแยะ คาดการณ์ และขยายความ วัตถุประสงค์ แนวทาง และกลไกของนโยบายดังกล่าวได้ถูกต้อง ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์นโยบายและแผนของหน่วยงานปฏิบัติ ผู้นำนโยบายของหน่วยเหนือ จำเป็นต้องทราบว่านโยบายนั้นเป็นนโยบายเก่าหรือใหม่ แต่มีการปรับเปลี่ยนจากนโยบายเดิม และนโยบายนั้นได้มีการถ่ายทอดลงเป็นนโยบายหรือแผนของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบแล้วอย่างไร

ทั้งนี้เพื่อจะได้นำนโยบายและแผนนั้นมาวิเคราะห์โดยใช้แนวทางเดียวกันกับการวิเคราะห์นโยบายของหน่วยเหนือแต่จะสามารถวิเคราะห์ได้ละเอียดลึกซึ้งกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านปัญหาการปฏิบัติและผลของการนำมาปฏิบัติเพื่อจะนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบในการวางแผนต่อไป

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย หรือพื้นที่ที่รับผิดชอบนอกจากนโยบายของหน่วยเหนือ นโยบายและแผนในเรื่องนั้นๆ ของหน่วยงานตัวเองแล้ว ผู้รับนโยบายก่อนจะจัดทำแผนต่อไปจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของประชากรกลุ่มเป้าหมายหรือปัญหาของพื้นที่รับผิดชอบเป็นการเฉพาะด้าน กล่าวคือ หากหน่วยงานที่ผู้รับนโยบายเป็นระดับอำเภอ ผู้รับนโยบายจำเป็นต้องนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในนโยบายนั้นมาพิจารณา หากยังไม่มีก็จำเป็นต้องเก็บรวบรวมเพิ่มเติม โดยกำหนดกรอบเพื่อให้เป็นแนวทางในการรวบรวมวิเคราะห์ให้ตรงกับประเด็นหลักที่ต้องการ ในการวิเคราะห์อาจแยกแยะให้เห็นสภาพปัญหาและความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มต่างๆ หรือแยกแยะตามพื้นที่ทั้ง 2 ด้าน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นระดับของสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันและช่องว่างระหว่างเป้าหมายของนโยบายที่หน่วยเหนือต้องการ อันจะนำไปสู่การกำหนดเป้าสำเร็จและความเป็นไปได้ของเป้าหมายที่จะตั้งขึ้นตลอดจนวิธีปฏิบัติและทรัพยากรที่จะต้องใช้

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงาน ในการวางแผนเพื่อตอบสนองนโยบายนั้น จำเป็นต้องมีการจำแนกเป้าสำเร็จ แนวทางปฏิบัติและทรัพยากรที่ใช้ของแต่ละหน่วยงานที่รับแผนไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะแต่ละหน่วยงานนอกจากจะมีปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่อาจแตกต่างกันไปแล้ว ยังมีศักยภาพและความพร้อมที่แตกต่างกันไปด้วย ศักยภาพและความพร้อมที่จะปฏิบัติตามนโยบาย ความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งโดยทั่วไปพิจารณาได้จากปัจจัย 3 ด้าน คือ

(1) ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงาน คือการที่หน่วยงานมีโครงสร้างเล็ก ใหญ่ ขนาดใด การจัดหน่วยงาน บทบาท ภารกิจกว้าง แคบเพียงใด ตลอดจนมีการจัดตั้งเก่า ใหม่ อย่างไร โครงสร้างหน่วยงานจะเป็นศักยภาพพื้นฐานที่ช่วยให้หน่วยงานสามารถจะรับนโยบายมาปฏิบัติได้กว้าง แคบแค่ไหน

(2) ปัจจัยความพร้อมด้านทรัพยากร คือการที่หน่วยงานมีอัตรากำลังคน เครื่องมือ เครื่องใช้ตลอดจนงบประมาณเพียงพอ แค่นั้นสำหรับการรับนโยบายมาปฏิบัตินั่นเอง

(3) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการจัดการ คือ ความสามารถหรือสมรรถนะของหน่วยงานด้านการจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงาน ให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จของนโยบายนั่นเอง หน่วยงานบางแห่งมีทรัพยากรมาก แต่อาจขาดประสิทธิภาพการจัดการ แต่บางหน่วยงานมีประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้สูงทั้ง ๆ ที่มีทรัพยากรจำกัด

ปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้จะต้องนำมาพิจารณาประกอบกัน เพื่อประเมินศักยภาพความพร้อมโดย ส่วนรวมของหน่วยงานที่จะรับนโยบายมาปฏิบัติ และใช้ในการกำหนดเป้าสำเร็จ และแนวทางปฏิบัติ ของแผนด้วย

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ในการวางแผนเพื่อตอบสนองนโยบาย ใดก็ตาม จำเป็นต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

ขั้นที่ 6 กำหนดเป้าสำเร็จ ในการวางแผนสนองนโยบายใดๆ เมื่อวิเคราะห์เป้าสำเร็จที่ ต้องการของนโยบาย ปัญหาความต้องการ และศักยภาพของหน่วยรับนโยบายแล้ว จึงนำเอาผลการ วิเคราะห์ในข้อต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมากำหนดเป้าสำเร็จ โดยแยกเป็นเป้าสำเร็จรวมและเป้าสำเร็จ ย่อยซึ่งอาจแบ่งกลุ่มพื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายก็ได้ ทั้งนี้การกำหนดเป้าสำเร็จจะต้องคำนึงถึง 1) ความ เป็นไปได้ที่จะบรรลุ (obtainable) 2) สามารถวัดได้ (measurable) และ 3) ทำทนายให้ยากทำงาน บรรลุเป้าสำเร็จ (challenging)

ขั้นที่ 7 กำหนดวิธีปฏิบัติและทรัพยากรที่ใช้ เมื่อสามารถกำหนดเป้าสำเร็จได้เหมาะสมแล้ว มี การตรวจสอบความเป็นไปได้แล้ว ผู้รับนโยบายจำเป็นต้องแปลงและดำเนินการในนโยบายให้ออกมา เป็นวิธีปฏิบัติ และวิธีปฏิบัตินั้นจะต้องมุ่งให้บรรลุเป้าสำเร็จของนโยบายและแผน เพื่อให้สอดคล้องกับ แนวดำเนินการในนโยบายด้วย

ขั้นที่ 8 กำหนดองค์กรปฏิบัติ ในการรับนโยบายมาปฏิบัติในแต่ละเรื่องอาจใช้องค์การประจำ หน่วยงานที่มีอยู่แล้วก็ได้ หรือบางครั้งนโยบายบางเรื่องต้องการหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษต่าง จากหน่วยงานเดิมก็ได้

ขั้นที่ 9 กำหนดวิธีการจัดการ เพื่อให้หน่วยงานล่างสามารถรับแผนหรือนโยบายไปปฏิบัติได้ ชัดเจน จึงจำเป็นต้องกำหนดวิธีการจัดการคือการจำแนกกิจกรรมต่างๆ และทรัพยากรที่ใช้ให้สัมพันธ์ กันกับเป้าสำเร็จที่ต้องการบรรลุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสร้างระบบอำนวยการจัดการให้เกิดขึ้นด้วย เช่น มีระเบียบ แนวทางปฏิบัติให้ให้มีการตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดการ และการปรับเปลี่ยนเป้าสำเร็จวิธีดำเนินการ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรเพื่อให้กิจกรรมเข้ากับสภาพ ความเป็นจริงของผู้ปฏิบัติตนเอง และจะต้องไม่ลืมว่ามีการจัดการในแต่ละระดับของหน่วยงาน แตกต่างกันอย่างใดด้วย

ขั้นที่ 10 กำหนดแนววิธีการควบคุมการบรรลุเป้าสำเร็จ ในการกำหนดเป้าสำเร็จและ วิธีการใช้ทรัพยากรต่างๆ โดยธรรมชาติการทำงานทั่วไปมีแนวโน้มที่จะใช้ทรัพยากรมาก บรรลุเป้า สำเร็จต่ำ ดังนั้นในการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติจึงมักจะต้องมีการควบคุมให้ใช้ทรัพยากรน้อย แต่ได้ เป้าสำเร็จสูง การควบคุมดังกล่าวจึงอาจเป็นมาตรฐานเชิงบวกหรือเชิงลบก็ได้ ซึ่งมีขอบข่ายกว้างใน ทางการจัดการ อาจมีหลายลักษณะ ได้แก่ การรายงาน การติดตาม การนิเทศ และการประเมินผล ซึ่งถ้าหากจะให้เกิด ความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติก็ควรกำหนดเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จไว้ให้ชัดเจน

3.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2555, หน้า 432) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น จะทำให้ทราบว่าในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ดังนี้ ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้แก่

1. แหล่งที่มาของนโยบาย โดยทั่วไปนโยบายอาจมีที่มาหรือผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายจนกระทั่งปรากฏเป็นนโยบายในหลายลักษณะ เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งประเด็นนี้จะให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของนโยบายว่าเป็นปัจจัยกำหนดที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มการก่อรูปนโยบายและการกำหนดนโยบายมีความหลากหลายทั้งในด้านอำนาจและหน้าที่ส่งผลต่อความสามารถในการกำหนดคัดเลือกและการบริหารนโยบาย อาทิ การแถลงการณ์หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ลักษณะของนโยบายประเภทนี้อาจกระทำในรูปของการประกาศแถลงการณ์หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มีต่อการแก้ปัญหาสาธารณะ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง อย่างไรก็ตามนโยบายของรัฐบาลที่เป็นผลผลิตของระบบการเมืองนี้จะต้องมีความถูกต้อง ชอบธรรม และสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความชัดเจนของนโยบาย ถือเป็นรากฐานสำคัญของความมุ่งหมายของนโยบายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งวัตถุประสงค์ และมาตรการในการปฏิบัติ ซึ่งความชัดเจนของวัตถุประสงค์และมาตรการ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ได้แก่ การระบุสภาพปัญหา นโยบายอย่างครอบคลุมและครบถ้วน การกำหนดผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบ การประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินการ สิ่งเหล่านี้ต่างมีบทบาทสำคัญเพื่อส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสนับสนุนนโยบาย เมื่อนโยบายถูกกำหนดแล้วจะถูกนำไปปฏิบัติได้อย่างไรหรือจะได้รับการนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการสนับสนุนนโยบายจากผู้ปฏิบัติ และผู้ที่ได้รับผลจากการปฏิบัติตามนโยบาย ทั้งกลุ่มในรัฐบาล ได้แก่ นักการเมืองที่เกี่ยวข้อง องค์กรราชการที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือผู้มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ หรือกลุ่มนอกรัฐบาล ได้แก่ สมาชิกในเขตเลือกตั้งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา หรือประชาชนทั่วไป

4. ความซับซ้อนในการบริหารงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาการบริหารนโยบายทั้งในมิติของแนวราบและแนวดิ่งควบคู่กันไป ทั้งการควบคุมติดตามและกำกับดูแลการทำงานภายในหน่วยงานหรือในการประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ยังมีจำนวนหน่วยงานหรือ

องค์การเข้ามาเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติมากเพียงใด ก็ยิ่งจะทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความยุ่งยากซับซ้อนขึ้น ดังนั้น การมอบหมายให้หน่วยงานที่มีความเป็นเอกภาพและไม่มี ความซับซ้อนในการบริหารงานมาก จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สิ่งจูงใจสำหรับผู้ปฏิบัติงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นอกจาก จะขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวแล้ว ยังรวมถึงการสร้างสิ่งจูงใจของฝ่ายบริหารต่อผู้ปฏิบัติ ซึ่งจะเกี่ยวข้อง โดยตรงกับเรื่องการทำงานและปัจจัยกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ซึ่งสิ่งจูงใจอาจทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง หรือการลงโทษในกรณี ที่ทำงานล้มเหลว

6. การจัดสรรทรัพยากร ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการนำ นโยบายไปปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่าแผนงานหรือโครงการใด แม้จะมีปัจจัยอื่นครบถ้วน แต่หากขาด ปัจจัยเรื่องทรัพยากรในการสนับสนุนแผนงานและโครงการอาจล้มเหลวโดยที่ยังไม่ได้เริ่มซึ่งทรัพยากร ในการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึง เงินทุน เวลา และบุคลากรตลอดจนเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ จำเป็นต่างๆ โดยจะต้องคำนึงถึงการลำดับความสำคัญของแผนงานและโครงการในการจัดสรร ทรัพยากร ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.1.4 ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2551) ได้สรุปถึง ปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการ นำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติที่สำคัญๆ มี 6 ประการ คือ ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย ด้านการ สนับสนุนจากผู้มีอำนาจและกลุ่มหลากหลายในสังคม ปัจจัยด้านความสามารถและศักยภาพของ องค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านจิตสำนึกของผู้ปฏิบัติ ปัจจัยด้านผู้นำคนสำคัญและปัจจัยด้าน การกำกับตรวจสอบ การประเมินผล และการให้แรงเสริมผู้ปฏิบัติ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยด้านข้อความนโยบาย (policy statements) ข้อความนโยบาย หมายถึง ข่าวสาร นโยบาย (policy messages) ที่ระบุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนโยบาย หรือระบุมাত্রฐาน นโยบายหรือมาตรฐานแผนงาน หากพิจารณาลึกลงไปถึงแผนกลยุทธ์หรือแผนงานหรือโครงการที่ รองรับนโยบาย ข้อความนโยบายจะหมายถึงเป้าหมายวัตถุประสงค์ รวมทั้งขั้นตอนหรือกลยุทธ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ หรืออาจหมายถึงแนวปฏิบัติที่อาจจัดทำเป็นคู่มือแก่ผู้รับผิดชอบเพื่อนำไปปฏิบัติให้ เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้น ข้อความนโยบายจะหมายรวมการระบุงค์กร รับผิดชอบ ขอบข่ายที่นโยบายครอบคลุมถึงแม้กระทั่งระเบียบวิธีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผล หากข้อความนโยบายมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ โอกาสที่นโยบายจะประสบผลสำเร็จใน ขั้นนำไปปฏิบัติจะมีมาก แต่หากข้อความนโยบายมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ของ

นโยบายไม่ชัดเจนหรือขัดแย้งกัน อาจเป็นอุปสรรคในขั้นการนำไปปฏิบัติ ทำให้โอกาสที่นโยบายจะบรรลุผลสำเร็จเป็นไปได้ยาก

2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจและกลุ่มหลากหลายในสังคม ผู้นำหรือผู้มีอำนาจมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายบางนโยบายแม้ผู้เกี่ยวข้องจะมองว่าเป็นนโยบายที่ดี หากแต่ผู้นำหรือผู้มีอำนาจบารมี (charisma) ไม่เห็นด้วย จะทำให้สำเร็จได้ยาก เช่น นโยบายการจัดระเบียบการค้าขายบนทางเท้าในเขตเมือง หรือนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถ้าผู้นำในสังคมไม่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ เพราะเห็นว่าจะเป็นการบีบบังคับประชาชนผู้หาเช้ากินค่ำหรือเป็นการบีบบังคับให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำงานหนักเกินไปเพราะไม่ชัดเจนว่านักเรียนและประชาชนจะได้อะไรจากการปฏิรูป จะทำให้ลำบากในขั้นนำไปปฏิบัติ ถ้าหากนโยบายใดได้รับการสนับสนุนจากผู้นำทุกๆ ระดับโอกาสที่นโยบายนั้นจะประสบผลสำเร็จในขั้นการนำไปปฏิบัติเป็นไปได้สูง

3) ปัจจัยด้านศักยภาพและความสามารถขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ศักยภาพและความสามารถขององค์กรหรือหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ พิจารณาที่ลักษณะสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ขององค์กร เช่น การมีโครงสร้างองค์กรเอื้อต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความรู้ความสามารถและทักษะของทีมงาน ความสามารถและประสบการณ์ ของผู้นำองค์กร ระบบการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารภายในและระหว่างองค์กร การมีและใช้เทคโนโลยีการบริหารอย่างเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรทางการเงินและอุปกรณ์การบริหารรวมทั้งความสามารถนำเงินและอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ มาใช้ได้ทันเวลาและสถานการณ์ความสำคัญของปัจจัยด้านนี้ คือ หากปราศจากองค์กรรองรับนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้น หากองค์กรรองรับนโยบายขาดความสามารถและความพร้อม ความเป็นไปได้ที่นโยบายจะล้มเหลวก็มีมากแต่ถ้านโยบายใดมีองค์กรเข้มแข็งรองรับ โอกาสที่นโยบายนั้นจะประสบผลสำเร็จจะมีสูง เพราะองค์กรหรือหน่วยงานที่รองรับรับนโยบายคือกลไกสำคัญในการนำส่งนโยบายให้ถึงกลุ่มเป้าหมายตามเจตจำนงของนโยบาย

4) ปัจจัยด้านจิตสำนึกของผู้ปฏิบัตินโยบาย ความคิดนึกหรือเจตคติต่อนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติของบุคคลระดับผู้ปฏิบัติก็คือปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย หากผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจหรือสงสัยในวัตถุประสงค์ของนโยบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องมีนโยบายอย่างนี้ หรือสงสัยว่าความต้องการที่แท้จริงของผู้กำหนดนโยบายคืออะไร นโยบายที่ทำอยู่มีประโยชน์อย่างไร ใครคือผู้ได้รับประโยชน์แท้จริงจากการดำเนินนโยบาย ฯลฯ ข้อสงสัยไม่เข้าใจนโยบายจะทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความมั่นใจ ขาดความไว้วางใจต่อนโยบายส่งผลกระทบต่อความตั้งใจที่จะทุ่มเทพลังความสามารถปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ยิ่งไปกว่านั้น หากผู้ปฏิบัติมีความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อนโยบาย เพราะเห็นว่านโยบายที่รับผิดชอบไม่ค่อยเป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือไม่ค่อยเป็นประโยชน์

ต่อคนส่วนใหญ่ หรือบางที่อาจเห็นว่าเป้าหมายของนโยบายดี แต่วิธีการปฏิบัติไม่ค่อยดี อาจปฏิบัติงานแบบเฉื่อยชา เพราะมีความรู้สึกไม่ชอบนโยบาย หากผู้ปฏิบัติส่วนใหญ่มีความรู้สึกต่อนโยบายที่นำไปปฏิบัติเช่นนี้ นโยบายที่นำไปปฏิบัติมีโอกาสที่จะไม่สำเร็จสูง แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้านโยบายใดผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีปฏิบัติชัดเจนรู้สึกพอใจสูง เพราะเห็นว่านโยบายที่ประกาศใช้จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง และองค์กรก็จะได้ประโยชน์จากการดำเนินนโยบายนี้ การมีพื้นฐานความคิดต่อนโยบายเช่นนี้จะทำให้ผู้ปฏิบัติตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติจะทุ่มเทความสามารถและอุทิศเวลาในการปฏิบัติ โดยอาจจะเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแนวปฏิบัติตามความเหมาะสม ตามสถานการณ์แห่งความเป็นจริงจะส่งผลให้นโยบายบรรลุผล

5) ปัจจัยด้านผู้นำคนสำคัญ ผู้นำคนสำคัญคือปัจจัยกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในฐานะที่ผู้นำคนสำคัญอาจมีส่วนริเริ่มนโยบาย เขาจะแสดงบทบาทในการผลักดันนโยบายให้ได้รับการประกาศใช้จะประสานความพยายามของบุคคลและองค์กรที่ร่วมรับผิดชอบในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะคอยไกล่เกลี่ยและประนีประนอมปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะแสวงหาและใช้กลยุทธ์ในการติดต่อประสานงานกับฝ่ายการเมือง นักกฎหมาย นักวิชาการและบุคคลสำคัญอื่นๆ เพื่อจูงใจให้เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนนโยบาย นอกจากนี้ผู้นำคนสำคัญยังจะแสดงความสามารถให้ฝ่ายที่ดูแลงบประมาณเห็นความสำคัญของนโยบายที่นำไปปฏิบัติจนพร้อมที่จะจัดสรรเงินให้ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของนโยบาย จะส่งผลให้นโยบายที่นำไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ เพราะผู้นำคนสำคัญจะได้รับเกียรติและยกย่องนับถือในหมู่ผู้ปฏิบัติ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้บรรลุผล ถ้าหากนโยบายใดขาดแคลนผู้นำคนสำคัญที่เข้มแข็งโอกาสที่นโยบายจะล้มเหลวมีความเป็นไปได้ค่อนข้างมาก

6) ปัจจัยด้านการกำกับตรวจสอบประเมินผล และการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ การตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคคลและองค์กรที่รับผิดชอบ การกำกับ ตรวจสอบมุ่งที่จะให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารนโยบาย และป้องกันการบิดเบือนเป้าหมายและการหันเห ทรัพยากร ไปใช้ผิดทาง สำหรับการประเมินผลอย่างเป็นระบบ จะสามารถสะท้อนปัญหาในการกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ทุกขั้นตอน สามารถที่จะนำผลการประเมินไปแก้ไขและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติเพื่อให้นโยบายบรรลุผล ส่วนการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติงาน หากเป็นแรงเสริมทางบวกจะทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีขวัญในการทำงาน แรงเสริมทางบวกจะเป็นพลังจูงใจให้ผู้ปฏิบัติมุ่งมั่นตั้งใจทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น หากเป็นการให้แรงเสริมทางลบจะช่วยยั้งยั้งพฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ไม่พึงประสงค์จะเห็นว่า ปัจจัยด้านการกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล และการให้แรงเสริมแก่ผู้ปฏิบัติ มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความ

ล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะนโยบายใดหากมิได้จัดระบบการกำกับตรวจสอบ ระบบการประเมินผลและการเสริมแรงผู้ปฏิบัติไว้ดีพอ โอกาสที่นโยบายจะบรรลุผลในขั้นการนำไปปฏิบัติจะมีความเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

3.1.5 การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

สมภารธัชธรรม ศิโลศรีไซ (2552) สำหรับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ได้ให้ข้อเสนอยุทธศาสตร์ในการนำนโยบายทางการศึกษาไปปฏิบัติให้บรรลุผล โดยได้กำหนดข้อเสนอเป็น 13 ยุทธศาสตร์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

- (1) วิเคราะห์และส่งต่อนโยบาย
- (2) เรียนรู้ปัญหาเพื่อแก้ไขและป้องกัน
- (3) ใช้ผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์
- (4) นำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้
- (5) พัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อนโยบาย
- (6) ติดตาม ประเมินและวิจัยเพื่อพัฒนา
- (7) มุ่งชนะสิ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- (8) มุ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง
- (9) ศึกษาอนาคตเพื่อวิสัยทัศน์ ริเริ่มและสร้างสรรค์
- (10) ทบทวนข้อวิจารณ์ต่อการศึกษา
- (11) ทบทวนข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการศึกษา
- (12) ทบทวนเพื่อเข้าใจนโยบาย
- (13) พัฒนาตัวแบบกระบวนการนโยบายของหน่วยงาน

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จากข้อความที่มีผู้กล่าวว่า การวางแผนที่ดีทำให้ประสบความสำเร็จไปแล้วครั้งหนึ่ง หากพิจารณาให้ถ่องแท้จะพบว่า อีกครั้งหนึ่งที่จะทำให้แผนบรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์นั้น อยู่ที่ขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัตินี้เอง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้เวลา ทรัพยากรและความสามารถของบุคคลผู้ให้นำไปปฏิบัติ โดยในการดำเนินการอาจมีการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร แก้ไขระเบียบ กฎหมายที่รองรับการปฏิบัติ ตลอดจนการจัดหาทรัพยากรต่างๆ เช่น คนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการนั้น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.3.2 ความสำคัญของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

สกนธ์ ชุมทัฬห (2559) ความสำคัญของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังการกำหนดนโยบายแล้ว ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้นโยบายดำเนินไปครบวงจรไม่หยุดชะงัก

2) นโยบายสาธารณะใดก็ตาม ถึงแม้ว่าเราจะกำหนดไว้ดีตามหลักเหตุผล แต่ถ้าหากไม่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายนั้นก็ไร้คุณค่าหรือเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วล้มเหลว นอกจากจะเกิดความเสียหายต่อประชาชน ยังเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ และอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตทางการเมืองของผู้กำหนดนโยบายอีกด้วย

3) เป็นกระบวนการแปลงนโยบายซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างกว้างๆ หรือมีลักษณะเป็นนามธรรมของรัฐบาล ให้มีลักษณะเป็นรูปธรรม โดยแปลงจากนโยบายให้เป็นแผนงาน (program) และโครงการ (project) ซึ่งจะง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

4) เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของฝ่ายข้าราชการประจำที่ฝ่ายการเมืองเป็นฝ่าย กำหนดนโยบาย และฝ่ายข้าราชการประจำเป็นฝ่ายนำนโยบายไปปฏิบัติ

5) เป็นหลักประกันที่สำคัญ ประการหนึ่งของฝ่ายการเมืองที่แน่ใจว่านโยบายของตนจะได้รับการปฏิบัติจากฝ่ายข้าราชการประจำ อย่างจริงจัง อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

6) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง และต่อหน่วยปฏิบัติงาน เพราะถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จ ผู้ตัดสินใจนโยบายหรือ ผู้กำหนดนโยบายก็จะได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากประชาชน และอาจกลับเข้ามาดำรง ตำแหน่งทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาที่จะได้รับการแก้ไข ปัญหาหรือการตอบสนองความต้องการของกลุ่มตน และหน่วยปฏิบัติงานก็จะได้รับคำชมเชย ขวัญกำลังใจ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

7) ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ย่อมเกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ไม่เกิดความสูญเปล่าในด้านการลงทุนทรัพยากรในที่นี้รวมถึงบุคลากร งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ เวลา เป็นต้น ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานทั้งหมด

8) การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้านำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว ย่อมส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความสุข ในทางตรงข้ามถ้านำนโยบายไปปฏิบัติแล้วเกิดความล้มเหลว ย่อมหมายถึงการพัฒนาประเทศไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแน่นอน ปัญหาของประชาชนก็จะไม่ได้รับการแก้ไข สูญเสียทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา ดังนั้น ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจนโยบายหรือกำหนดนโยบายควรตัดสินใจเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้สูง และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยส่วนรวม

และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็ต้องมีสมรรถนะองค์กรสูงทุกด้าน เพื่อเป็นหลักประกันว่านโยบายที่นำไปปฏิบัตินั้นจะบรรลุผลสำเร็จอย่างแน่นอน

จากความสำเร็จสรุปได้ว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะสามารถทำให้ทราบว่าแผนงานหรือโครงการที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ซึ่งแปลงมาจากนโยบายที่เป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมในระดับต่างๆ เป็นอย่างดีนั้น สามารถปฏิบัติได้จริงหรือไม่ สามารถปฏิบัติได้มากน้อยเพียงใด มีระดับความสำเร็จในระดับใด ต้องใช้เทคนิค วิธีการ กลยุทธ์หรือกระบวนการใดบ้างในการ ขับเคลื่อนหรือผลักดันให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุด

แนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดบริการสาธารณะนโยบายด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจหนึ่งในนโยบายสาธารณะ ซึ่งการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมและประเทศ โดยรายละเอียดการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยความเป็นมา ความหมาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หลักการจัดการศึกษา และแนวนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความเป็นมาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีการดำเนินงานเป็นอิสระจากส่วนกลาง ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ในท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างด้านอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด มีความเป็นอิสระในการบริหารและการคลัง มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง และประการสำคัญมีอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น เศรษฐกิจของประเทศเติบโต ประชาชนมีการศึกษามากขึ้น เกิดคนหลากหลายกลุ่มในสังคม และการขยายตัวของระบบราชการจนไม่อาจสนองต่อความหลากหลายของท้องถิ่นต่าง ๆ นำมาสู่การแก้ไขกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง โดยได้เพิ่มสิทธิ เสรีภาพของประชาชนให้กว้างขวางอย่างไม่เคยมีมา และได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้เกิดความตื่นตัวของประชาชนในการปกครองตนเอง ซึ่งส่วนราชการต่าง ๆ ก็มีความตื่นตัวต่อการยกร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยการมอบอำนาจจากส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ แม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

พัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นของไทย เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่การปฏิรูประบบราชการ ในสมัยรัชกาลที่ 5 กล่าวคือ ได้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดกิจการท้องถิ่นฉบับแรก คือ พระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 โดยกำหนดให้ สุขาภิบาลกรุงเทพฯ มีหน้าที่ดำเนินการรักษาความสะอาด และป้องกันโรค ทำลายขยะมูลฝอย จัดสถานที่ถ่ายอุจจาระปัสสาวะ สำหรับราษฎรทั่วไป ห้ามการปลูกสร้าง หรือซ่อมแซมโรงเรือน ที่จะเป็นเหตุให้เกิดโรค รวมทั้งการขนย้ายสิ่งโสโครก ที่ทำความรำคาญให้กับราษฎรไปทิ้ง เป็นต้น ต่อมาได้จัดตั้ง สุขาภิบาลท่าฉลอม เมืองสมุทรสาครขึ้น ในต่างจังหวัดเป็นแห่งแรก

ในสมัยรัชกาลที่ 6 ก็ได้ตราธรรมนูญการปกครองคณะนคราภิบาลดุสิตธานี พ.ศ.2461 เพื่อทดลองรูปแบบเมืองจำลอง "ดุสิตธานี" นับเป็นการปกครองในรูปแบบเทศบาลครั้งแรก อันเป็นรูปแบบการปกครองอย่างประเทศอังกฤษ โดยกำหนดให้เป็นนิติบุคคล แยกจากส่วนกลาง มีรายได้ของตนเอง ดูแลการคมนาคม การดับเพลิง สวนสาธารณะ โรงพยาบาล สุสาน โรงฆ่าสัตว์ ดูแลโรงเรียนราษฎร การรักษาความสะอาด และการป้องกันโรค ทำบริการสาธารณะที่มีกำไร เช่น ตั้งโรงรับจำนำ ตลาดรถราง เป็นต้น ออกใบอนุญาต และเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับยานพาหนะ ร้านจำหน่ายสุรา โรงละคร โรงหนัง สถานเริงรมย์ และอื่นๆ

ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองของประเทศไทย ในปี พ.ศ.2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ประเทศไทยได้จัดระเบียบการบริหารราชการ เป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการ บริหารแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2476 โดยในส่วนของราชการส่วนท้องถิ่น ได้มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2476 (ปัจจุบันใช้ พรบ.เทศบาล พ.ศ.2496) แต่ต่อมาปรากฏว่าการดำเนินงานของเทศบาลไม่ได้ผลเต็มที่ ตามที่มุ่งหมายไว้ จึงไม่อาจขยายการตั้งเทศบาลออกไปทุกท้องถิ่นที่ ทั่วราชอาณาจักรได้คงตั้งขึ้นได้เพียง 120 แห่ง ก็ระงับการจัดตั้งเทศบาลขึ้นใหม่ เป็นเวลานานหลายสิบปี และได้มีการตั้งสุขาภิบาลขึ้นแทนเทศบาลในท้องถิ่นที่ยังไม่มีฐานะเป็นเทศบาล ตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 จนกระทั่งถึงปี 2500 จึงได้มีการยกฐานะสุขาภิบาลบางแห่ง ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล คือ เทศบาลตำบลกระบินทร์ เทศบาลโคกสำโรง เทศบาลตำบลบัวใหญ่ เป็นต้น และกรณีที่มีการจัดตั้งจังหวัดใหม่ ก็ให้จัดตั้งเทศบาลเมืองขึ้น ในท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ตามบทบัญญัติมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งเทศบาล และสุขาภิบาลก็ยังไม่เป็นไปโดยทั่วถึง ส่วนใหญ่จึงคงอยู่ภายใต้การปกครองส่วนภูมิภาค ดังนั้น เพื่อแก้ความเหลื่อมล้ำในการปกครองท้องถิ่น ในเขตเทศบาล และสุขาภิบาลกับท้องถิ่นที่อยู่นอกเขตดังกล่าว จึงได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น โดยตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วน

จังหวัด พ.ศ.2498 ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการส่วนจังหวัด ภายในเขตพื้นที่จังหวัดนอกเขตเทศบาล และเขตสุขาภิบาล

นับแต่นั้นมา การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงครอบคลุมทั่วทั้งราชอาณาจักรไทย กล่าวคือ ทุกพื้นที่ของประเทศไทย จะอยู่ในความรับผิดชอบของ องค์กรปกครองท้องถิ่น ไม่รูปใดก็รูปหนึ่ง ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศใช้กฎหมายการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ ได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2518 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 ทั้งนี้เนื่องจาก กรุงเทพมหานครเป็นเมืองขนาดใหญ่มีประชากรมากที่สุด ส่วนเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยว ที่มีลักษณะพิเศษ และใช้รูปแบบการบริหาร โดยการจ้างผู้บริหารซึ่งปรากฏว่า ไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ปัจจุบันจึงมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงให้เป็นเทศบาลนคร

ในปี พ.ศ.2537 ก็ได้มีการปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่นในส่วนพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ให้มีการบริหารส่วนตำบลขึ้น เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งแล้วทั่วประเทศ 6,397 แห่ง ซึ่งนับว่าเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบใหม่ที่เล็ก และใกล้ชิดประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551)

จากความสำคัญสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น (local government) เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับพื้นฐานของประเทศ การปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้นเพื่อลดปัญหาและข้อจำกัดในการบริหารงานของรัฐบาลส่วนกลางที่ไม่สามารถดูแล ประชาชนทั้งประเทศได้ทั่วถึง การปกครองท้องถิ่นยังมีความสำคัญในฐานะเป็นกลไกในการกระจายทรัพยากรการพัฒนาของรัฐไปสู่ชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีการกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่และมีอำนาจในการบริหารจัดการตนเอง รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเป็นลักษณะการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางมาสู่ท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่มีความทันสมัยที่ประเทศพัฒนาแล้วใช้เป็นรูปแบบหลักในการบริหารและการพัฒนาประเทศ

2. ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วุฒิสสาร ต้นไชย (2552, หน้า 1) กล่าวว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิ ตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง ประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา การตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงาน และร่วมรับบริหาร

สาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

โกวิท พวงงาม (2553, หน้า 20) กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีอำนาจและอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง

เมตต์ เมตต์การ์ณจิต (2553, หน้า 38) ได้กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หมายถึง การปกครองท้องถิ่น (local government) หรือการปกครองตนเอง (local self-government) ที่เป็นการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน ตามที่ได้รับโอนอำนาจจากส่วนกลางมาให้และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นท้องถิ่นจึงเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีผู้บริหารที่ได้รับเลือกจากคนในท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการตัดสินใจ มีรายได้และมีงบประมาณตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงาน จึงกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (basic democracy) ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเสมือนเป็นสถาบันฝึกสอนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้เรียนรู้

เดเนียล (Danial, 1967, pp.101 - 103) ได้กล่าวไว้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรเป็นของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล มีอำนาจในการตัดสินใจ และการบริหารงานภายในเขตอำนาจของตน

สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่มีผลอันเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐโดยประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดำเนินกิจการ หรือแก้ไขปัญหา เพื่อตอบสนองตามความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้การบริหารจัดการ หรือการดำเนินกิจการต่างๆต้องไม่กระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ

3. หลักการดำเนินการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2551) ได้กล่าวไว้ว่า แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อม และศักยภาพว่าสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ 2 แนวทาง คือ

1. การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการได้ 2 กรณี ดังนี้
  - 1.1 ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - 1.2 ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่รัฐจะต้องถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารการจัดการศึกษา

2. การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะ แนะนำ และร่วมพัฒนาการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษา เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของรัฐ โดยยึดหลักการในการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของหลักการที่สำคัญ ได้แก่

1. การจัดการศึกษาต้องยึดหลักเป็นศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐประกาศว่าเป็นการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 43 ต้องทั่วถึงประชาชน มีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้จะต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือการมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือผู้ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

3. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้เอง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน อย่างมีคุณภาพและทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสังคม ชุมชน เป็นหลัก

4. รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

ต่อมาในปี 2537 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี 5 รูปแบบ คือ

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีจังหวัดละหนึ่งแห่ง ยกเว้น กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด ตลอดทั้งช่วยเหลือพัฒนา งานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อน

2) เทศบาล แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร เทศบาลทั้ง 3 ระดับ มีโครงสร้างเหมือนกัน คือ ประกอบด้วยสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี

2.1) เทศบาลตำบล จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นที่มีความเจริญพอสมควร และสามารถมีรายได้พอสมควรแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำ ปกติจะตั้งขึ้นในท้องถิ่นของอำเภอต่าง ๆ ที่มีใช้อำเภอเมือง หรือท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด เทศบาลตำบลมีสมาชิกสภาได้ 12 คน มีคณะเทศมนตรีได้ 3 คน

2.2) เทศบาลเมือง จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดหรือท้องถิ่นชุมชนที่มีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่ตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป โดยประชากรอยู่หนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,000คน/ตารางกิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำเทศบาลเมืองมีสมาชิกสภาเทศบาลได้ 18 คน มีคณะเทศมนตรีได้ 3 คน เช่นเดียวกับเทศบาลตำบล

2.3) เทศบาลนคร ตั้งขึ้นในท้องถิ่นชุมชนที่มีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่ตั้งแต่ 50,000คนขึ้นไป โดยประชาชนเหล่านั้นอยู่กันอย่างหนาแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3,000 คน/ตาราง

กิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอสมควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำ เทศบาลนครมีสมาชิกสภาเทศบาล 24 คน และมีคณะเทศมนตรี 5 คน

3) องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีพื้นที่เท่ากับตำบลแต่ละตำบล จัดตั้งมาจากสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีจำนวนราษฎรไม่น้อยกว่า 2,000 คน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เขตอบต. แทนรัฐบาลกลาง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งมีงบประมาณ และพนักงานเจ้าหน้าที่ของ อบต. เอง

4) กรุงเทพมหานคร องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีขนาดใหญ่ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โครงสร้างของกรุงเทพมหานครแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

1) สภากรุงเทพมหานคร (ฝ่ายนิติบัญญัติ) ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี กำหนดให้ประชาชนในแต่ละเขตปกครองเลือกสภากรุงเทพมหานครได้เขตละ 1 คน ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมี 50 เขตปกครอง มีสภากรุงเทพมหานครได้ 50 คน

2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ฝ่ายบริหาร) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นตามกฎหมาย โดยมีรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่เกิน 4 คน ช่วยในการบริหารงานตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย

5) เมืองพัทยา มีการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ และมีตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 กำหนดให้การบริการเมืองพัทยাপระกอบด้วย สภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา โครงสร้างของเมืองพัทยาแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ฝ่าย

1) สภาเมืองพัทยา (ฝ่ายนิติบัญญัติ) ประกอบด้วยสมาชิกสภาเมืองพัทยา จำนวน 24 คน มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ รวมทั้งควบคุมและตรวจสอบการทำงานของนายกเมืองพัทยา

2) นายกเมืองพัทยา (ฝ่ายบริหาร) มาจากการเลือกตั้งของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยามีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกัน 2 วาระ ไม่ได้นายกเมืองพัทยามีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของพัทยา และเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างเมืองพัทยา

จากความสำเร็จสรุปได้ว่า รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

1. ความหมายของการจัดการศึกษา

วิชัย ตันศิริ (2549, หน้า 215) กล่าวว่า การจัดการการศึกษา หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงระบบของการจัดการศึกษาทุกด้านจากที่เป็นอยู่เพื่อให้สามารถนำไปสู่ผลผลิตคุณภาพหรือเป้าหมายของการศึกษาได้ตามที่ประสงค์ การดำเนินเช่นนี้จึงไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงธรรมดา แต่ต้องเปลี่ยนแปลงทุกด้านอย่างรวดเร็ว มีแผนดำเนินการ และมีการผลักดันอย่างจริงจัง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 1) กล่าวถึง ความหมายของการจัดการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ปรัชญา เวสารัชช์ (2550, หน้า 3) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายชัดเจน คือ การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีคุณภาพนี้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้คนในสังคมมีความสุข มีความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 15) กล่าวว่า การจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินการที่เป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ หรือสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ให้กับคนหรือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดพัฒนาการและ เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่งอกงามตามการเรียนรู้ ซึ่งผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ย่อมจะตั้ง วัตถุประสงค์ของการเรียนระดับใดระดับหนึ่ง หรือหลายระดับเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายของการเรียน เป้าประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก็ตาม จะเห็นว่า ภายใต้วัตถุประสงค์ที่หลากหลายระดับนี้ ทำให้คุณภาพการศึกษาเป็นได้ทั้งคุณภาพของการได้รับการศึกษา และคุณภาพของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง ๆ กับเด็ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, หน้า 12 - 13) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะ

ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรัก การเรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วย เช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของ ผู้เรียนดังนี้ คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

ผดุงชัย ภูพัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า หมายถึงการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องมีความสมดุลพอดีระหว่างการเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข จะต้องคิดเป็น ทำเป็น มีคุณธรรม ศีลธรรม อดทน ควบคุมอารมณ์และสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

ศรียรรณ มีคุณ (2554) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการการศึกษา หมายถึง การมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังคมในระดับความคิด ดำเนินชม และพฤติกรรม โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้และขัดเกลาเชิงสังคม

วศิน โกมุต (2557) ความหมายของการจัดการศึกษาท้องถิ่น การจัดการศึกษาท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาตาม อรรถศาสตร์ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ภัทรจิตติ บุรีเพ็ญ (2561) การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพ มนุษย์ การจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็น ที่ทุกประเทศต้อง ดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพประชากรและเพิ่มขีดความสามารถของ ประเทศใน การแข่งขันระหว่าง ประเทศ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ให้กับ บุคคลและสังคม โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ กำหนดแผนและ เป้าหมายการศึกษาไว้ โดยการกำหนดกระบวนการดำเนินการ รวมทั้งการจัดการ ด้านทรัพยากรทาง การบริหารต่าง ๆ เช่น บุคคล งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์บรรยากาศและ สภาพแวดล้อมทางการศึกษา เป็นต้น

2. แนวคิดและความสำคัญของการจัดการศึกษา

วิชัย ตันศิริ (2549, หน้า 222) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 18) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการจัดการการศึกษาว่าเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง

ปรัชญา เวสารัชช์ (2550, หน้า 6) ความสำคัญของการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาช่วยปรับเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคนให้เป็นคนดี เป็นคนมีความรู้และมีทักษะตรงตามมาตรฐานของหลักสูตรและมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

การจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องจำเป็น เพราะต้องการทรัพยากร (คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี) สนับสนุนจำนวนมาก ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง การจัดการศึกษาจึงต้องมีการกำหนดเพื่อประกันว่ามนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ตรงตามเป้าประสงค์ร่วมกัน รวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพการจัดการศึกษายังมีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้านการสอน การบริหาร หรือการสนับสนุน ตัวอย่าง เช่น ครูที่ดีต้องได้รับการศึกษาอบรมมาอย่างดี มีความรู้ความชำนาญ และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นครู เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การจัดการศึกษาจำต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย การจัดการศึกษาที่อยู่กับที่ย่อมหมายถึงความล้าสมัย ไม่เหมาะสม ไม่คุ้มประโยชน์ปัจจุบัน โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่าเศรษฐกิจฐานความรู้ความรู้อาจเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่นี้ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสภาพการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคลแต่ละคนและสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษา มีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นและสามารถดำเนินชีวิตในสัง

คมได้อย่างสันติสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อให้มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ การบริการสาธารณะด้านการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดดำเนินการ โดยได้มีการกำหนดภารกิจการจัดการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ, 2549, หน้า 3 - 8) ดังนี้

3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ในมาตราที่ 250 ได้ระบุไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560, หน้า 74)

3.2 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดสิทธิการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542, หน้า 5-16) ดังนี้

มาตรา 16 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการฝึกและประกอบอาชีพ บำรุง ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมกีฬา ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง

มาตรา 17 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

มาตรา 18 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบริการสาธารณะ ด้านการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด คือ เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 23 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร เพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 24 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร เพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 25 กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร เพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 30 ให้มีแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 32 ให้มีแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3.3 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 กำหนดสิทธิการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 3-16) ดังนี้

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 กำหนดว่าการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 วรรค 2 และ 6 กำหนดเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 38 ให้ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม ความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งเสนอและการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมในการรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุน การอุดหนุนและการใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษี ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ ตามความพร้อมตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่น

4. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด ในมาตราที่ 250 ได้ระบุไว้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560, หน้า 74) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 กำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นและในมาตรา 42 กำหนดว่าให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 12-13) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 17 กำหนดให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542, หน้า 7) สาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดังนี้

4.1 แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายการศึกษาแห่งชาติที่เป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้วางแนวทางที่สำคัญดังนี้ (เมตต์ เมตต์การณจิต, 2553, หน้า 8-10)

1) ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการจัดการศึกษาตลอดชีวิตการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของสังคมและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเช่นจะต้องทั่วถึงประชาชนมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่ายตลอดจนบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

3) ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4) กระจายอำนาจให้สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาจะต้องกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการการบริหารงานบุคคลการบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) ทั้งนี้เพราะผลการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผลผลิตและผลลัพธ์ก็ตามล้วน แต่เป็นผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติของสถานศึกษาดังนั้นควรมีความคล่องตัวในการตัดสินใจอย่างมีอิสระทางการจัดการศึกษาจึงควรเป็นอำนาจของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้วิธีการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีได้ กำหนดไว้เหมือนกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในอนาคตอาจมีการออกข้อบัญญัติ ระเบียบการบังคับ คำสั่ง กำหนดอำนาจการสั่งการ อนุญาต ปฏิบัติการ หรือดำเนินการอื่นใดไปยัง สถานศึกษาโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจดังกล่าวหรือมอบอำนาจในการสั่งการ อนุญาต อนุมัติ ปฏิบัติการหรือดำเนินการอื่นใดซึ่งเป็นอำนาจตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับคำสั่งของผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการ สำนักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติแทน

5) การจัดโครงสร้างองค์กรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เตรียมรองรับการถ่ายโอนสถานศึกษาจะต้องจัดโครงสร้างองค์กรภายในตามความจำเป็นและเหมาะสม เช่น ระบบบริหารจัดการอย่างครบถ้วน จำนวนบุคลากรโดยการจัดตั้ง ฝ่าย ส่วน กอง หรือสำนักการศึกษา ตลอดจนส่วนราชการภายในที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับของ องค์กรการบริหารงานบุคคลคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกรม ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

6) วิธีการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ 2 วิธี คือ จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง และถ่ายโอนการศึกษาจากสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

7) สวัสดิการและความก้าวหน้าของพนักงาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีสิทธิ สวัสดิการ และความก้าวหน้าเท่าเทียมกับข้าราชการครูสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และในบางรายการจะดีกว่า ข้าราชการครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการดังนี้

7.1) ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับ ความก้าวหน้าตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ สามารถขอประเมินเพื่อมีและเลื่อนวิทยฐานะตามที่ คณะกรรมการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นกำหนดและได้รับเงินวิทยฐานะจนกว่าจะเกษียณอายุโดย

ไม่มีข้อจำกัด โดยมีได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขกับขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือขนาดของการศึกษาหรือระดับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับโอน

7.2) พนักงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถโอนย้ายไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศได้ เช่น องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์กรการบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

7.3) บุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง สามารถโอนย้ายเปลี่ยนสายงานที่ตนมีคุณสมบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากจะสามารถสอบคัดเลือกเปลี่ยนสายงานไปสู่ผู้อำนวยการกองสำนักงานการศึกษาได้แล้ว ยังสามารถเปลี่ยนสายงานไปสู่ตำแหน่งรองและปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้อำนวยการกองอื่น ๆ ได้หากมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนั้น ๆ

4.2 หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วคิน โคมุท, 2557)

1) การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5) กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็น

สากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.3 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน (วศิน โกมุต, 2557)จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1) การจัดการศึกษาในระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสองรูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียด ดังนี้

(1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎหมายกระทรวง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี โดยมีหลักการคือเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถของเด็ก ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบกิจการงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) และประเภทอาชีพศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

(2) การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

2) การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้

ประกอบอาชีพในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน และความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจน การสนับสนุนหนังสือ หนังสือพิมพ์ สื่อ สิ่งพิมพ์แก่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตำบล และ ห้องสมุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษา 2 ลักษณะ คือ

1) การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยาย หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยให้ สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจัด การศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม มีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณี คือ

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อให้ จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด

(2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดย ให้สถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้น เพิ่มเติม โดยสถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับและประเภทที่ จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยายหรือ เปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจากที่จัดอยู่เดิม

2) การถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการ กระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแผนปฏิบัติการกำหนด ขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยการถ่ายโอน สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากปี พ.ศ. 2549 – 2557 มี จำนวนทั้งสิ้น 485 แห่ง

4.4 แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2565)

วิสัยทัศน์ “ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยพลังประชารัฐบนพื้นฐาน ความเป็นไทย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมี ความสุขและยั่งยืน” (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563, หน้า 11 -13)

แนวทางการพัฒนา

1. จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้เด็ก เยาวชน และประชาชนใน ท้องถิ่นให้เรียนรู้ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ส่งเสริมพัฒนาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ขับเคลื่อนพลังประชารัฐให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เป้าประสงค์
  1. สถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD)
  2. สถานศึกษามีปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่เพียงพอและเหมาะสม
  3. ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และเชื่อมโยงในรูปแบบเครือข่าย (network) อย่างมีประสิทธิภาพ
  4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศึกษานิเทศก์ที่เพียงพอและมีคุณภาพ
  5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพ
  6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
  7. สถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
  8. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่มีคุณภาพ
  9. สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3R x 8C)
  10. สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์
  11. คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่นทุกระดับ (ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
  12. กลุ่มเครือข่ายการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
  13. กลุ่มเครือข่ายครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
  14. กลุ่มเครือข่ายการนิเทศการศึกษาท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
  15. คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
  16. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
  17. ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

18. สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาท้องถิ่น
19. สถานศึกษาส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
20. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ การอนุรักษ์ การสืบสาน ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น
21. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการทำนุบำรุงศาสนาแบบบูรณาการให้แก่ผู้เรียน
22. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการทำนุบำรุงศาสนาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น
23. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
24. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชน

25. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม
  26. สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมระหว่างพุทธศาสนากับอิสลามศึกษา
  27. ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ ได้รับสวัสดิการและสวัสดิภาพ อย่างเท่าเทียมในสังกัดอื่น สร้างขวัญกำลังใจ และความภูมิใจการปฏิบัติหน้าที่
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2563, หน้า 4-10)

เป้าหมายที่ 1 คนทุกช่วงวัยมีความรักสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ ได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

เป้าหมายที่ 3 คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. ยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ (พื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน และพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว)
4. พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อจัดการระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

เป้าหมายที่ 1 กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เป้าหมายที่ 2 สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

เป้าหมายที่ 3 การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

เป้าหมายที่ 1 ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยและทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

เป้าหมายที่ 3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ 4 แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

เป้าหมายที่ 5 ระบบและกลไกการวัด การติดตามและประเมินผลมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายที่ 6 ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล

เป้าหมายที่ 7 ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานแนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม เติบโตตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย

2. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

3. สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึง ประสงค์

4. พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

5. พัฒนาค้นข้อมูล สื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

6. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

7. พัฒนาคุณภาพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา

เป้าหมายที่ 1 ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพ

เป้าหมายที่ 2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สำหรับคน ทุกช่วงวัย

เป้าหมายที่ 3 ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุมถูกต้อง เป็น ปัจจุบัน เพื่อการวางแผน การบริหารจัดการศึกษาการติดตามประเมิน และรายงานผล

แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

3. พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายที่ 1 คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรมและนำแนวคิด ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

เป้าหมายที่ 2 หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การ ปฏิบัติ

เป้าหมายที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิด ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

2. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

เป้าหมายที่ 1 โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการการศึกษามีความคล่องตัวชัดเจน และสามารถตรวจสอบได้

เป้าหมายที่ 2 ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

เป้าหมายที่ 3 ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

เป้าหมายที่ 4 กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

เป้าหมายที่ 5 ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการพัฒนา

1. ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษา
2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา
4. ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

5. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

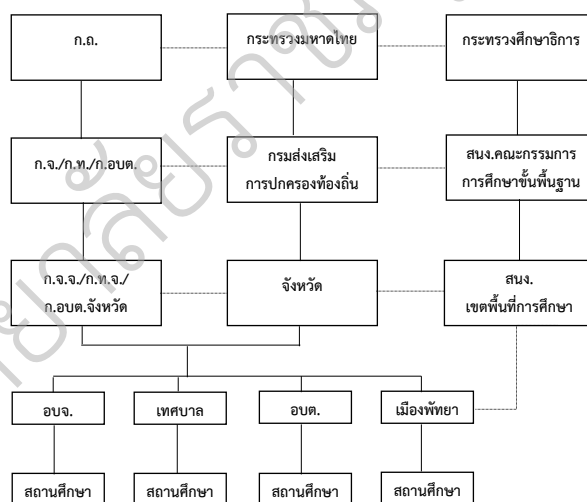
ฉะนั้น การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย 4.0 และยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงาน มุ่งเน้นการพัฒนาด้วยการรับเคลื่อนนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ (learning society) เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (life long learning) อันจะส่งผลให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับตักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

5. การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่นการจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษาและการดำเนินการด้านวิชาการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 29)

5.1 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. , ก.ท. และก. อบต.) ได้กำหนดโครงสร้างสำนัก / กอง / ส่วนการศึกษาเพื่อให้เป็นหน่วยรับผิดชอบด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท โดยกำหนดให้ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณวุฒิทางการศึกษา สำหรับจำนวนบุคลากรด้านการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้กำหนดตามความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบันและที่ดำเนินการในอนาคต รวมถึงกรณีรับโอนการจัดการศึกษาด้วยโครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงในเชิงระบบการจัดการศึกษาท้องถิ่น ดังแผนภาพ

ภาพ 2 ระบบการบริหารจัดการศึกษาท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 30)

5.2 การจัดระบบบริหารงานบุคคลเพื่อการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,

2553, หน้า 30-33) การบริหารงานบุคคล / บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปลี่ยนแปลงสืบเนื่องจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. 2546 ซึ่งทำให้การบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดให้มีความสอดคล้อง ดังนั้น แม้ว่าการบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แต่มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นก็กำหนดให้คณะกรรมการคณะกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) ต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับในการบริหารงานบุคคลข้าราชการ พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นโดยอนุโลม ดังนั้น คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) จึงต้องปรับปรุงมาตรฐานและหลักเกณฑ์การบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามกฎหมายดังกล่าว โดยจัดทำประกาศมาตรฐานทั่วไปและหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น และมีผลบังคับใช้เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ ก.พ. โดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายใด ๆ ดังนั้น การบริหารงานบุคคลมาตรฐานวิชาชีพ และความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ตลอดจนจรรยาบรรณวิชาชีพและประโยชน์ต่างๆของข้าราชการ พนักงานครูส่วนท้องถิ่นจึง สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับการกำหนดตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันมีการกำหนดตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาจำแนกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1) บุคลากรในสถานศึกษา

1.1) สายงานบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

1.2) สายงานการสอน ได้แก่ ครูผู้ช่วยและครู

1.3) บุคลากรสนับสนุนการสอน (พนักงานจ้างตามภารกิจ) ได้แก่

- กลุ่มตำแหน่งการเงิน / บัญชี / พัสดุ
- กลุ่มตำแหน่งธุรการ / บันทึกข้อมูลกลุ่มตำแหน่งโภชนาการ / อนามัยโรงเรียน
- กลุ่มตำแหน่งคอมพิวเตอร์โสตทัศนศึกษา

2) ข้าราชการและพนักงานครูไม่สังกัดสถานศึกษา

2.1) สายงานบริหารการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งนักบริหารการศึกษาผู้อำนวยการกองการศึกษา รองผู้อำนวยการกองการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานอกระบบและส่งเสริมการศึกษา

2.2) สายงานนิเทศการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์

2.3) สายงานการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งสันทนากร นักวิชาการศึกษา นักวิชาการ วัฒนธรรม และบรรณารักษ์

2.4) สายงานทั่วไป (บุคลากรทางการศึกษา) ได้แก่ เจ้าพนักงานห้องสมุด เจ้าพนักงาน ศูนย์เยาวชน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชน

แนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารงานบุคคลข้าราชการพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นที่ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้ว มีดังต่อไปนี้

1) การกำหนดให้ดำรงตำแหน่งหรือดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะและให้ได้รับเงินเดือนเงิน วิทยฐานะตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 เช่นเดียวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ

2) การกำหนดวิทยฐานะและอัตราเงินวิทยฐานะกำหนดให้ข้าราชการพนักงานครูและ บุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นซึ่งได้รับเงินประจำตำแหน่งที่มีวิทยฐานะและได้รับเงินวิทยฐานะ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และ พระราชบัญญัติเงินเดือนเงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา พ.ศ. 2547

5.3 การบริหารงานวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 33-34)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดแนวการบริหารงานวิชาการตามความมุ่งหมายหลักการ และแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนซึ่งได้มีการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมด้านวิชาการใน ด้านต่างๆ ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

1.1) การอบรมทบทวนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สถานศึกษา ดำเนินการจัดหลักสูตรได้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ผู้บริหาร สถานศึกษาทุกโรงเรียน

1.2) พัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติการสอนให้สามารถวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการ จัดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ในชั้นที่เริ่มใช้หลักสูตรในปีการศึกษาแรกของทุกชั้นปี

1.3) อบจ. เทศบาล อบต. และเมืองพัทยาจัดตั้งบุดหนุนสถานศึกษาเพื่อการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียน

2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.1) การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการอบรมครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2) การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มด้อยโอกาส ส่งเสริมให้สถานศึกษาของท้องถิ่นจัดการเรียนการสอนแก่เด็กพิการ

2.3) การวิจัยในชั้นเรียน โดยนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.4) การสนับสนุนให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาของชุมชน กำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีกรรมการจากชุมชนเป็นกรรมการร่วม

2.5) การวัดการประเมินผล สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดแนวทางการวัดผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละสถานศึกษาเองทุกท้องถิ่น และต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบประเมินเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ผลใช้วางแผนพัฒนาาร่วมกันได้ในทุกระดับ

6. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ค - ช)

ความเป็นมา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามีหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ และด้วยเหตุที่แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) จะสิ้นสุดในปีพ.ศ. 2559 ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปีเพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบ แนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ การยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนฯ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ศึกษาสภาวะการณ์ และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และ โลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมสูงวัย และทักษะของประชากรในศตวรรษที่ 21 ที่ทั่วโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 และนำผลการติดตามประเมินแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2552 – 2559 ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับบริบทการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการ

เรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษา และการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งการพัฒนาการศึกษา กับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ยังได้ศึกษา ปัญหาและความท้าทายของ ระบบการศึกษา ทั้งที่เกิดจากปัญหาของระบบการศึกษา และจากสภาพการณ์ของโลกที่ประเทศต้อง เผชิญ เพื่อนำมากำหนดแนวคิดของการจัดการศึกษา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนา การศึกษา บทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา รวมทั้งโครงการเร่งด่วนที่สำคัญ และการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติสู่การปฏิบัติโดยมี สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ความจำเป็นในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่การ เปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (digital revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (the fourth industrial revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (sustainable development goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความ ต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางที่ตกติดความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของ ประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีหลากหลาย ประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความ เหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และ การขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของ คนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทาย ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลัก ของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560– 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ ที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปี ข้างหน้า

ผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่า ไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน และมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป

ด้านโอกาสทางการศึกษา รัฐมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมาก ส่งผลให้ประชากรในวัยเรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น แต่ยังคงเข้าเรียนได้ไม่ครบทุกคนและมีปัญหาการออกกลางคันอยู่บ้าง นอกจากนี้ประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานแม้จะได้รับการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่จำนวนแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีอยู่จำนวนมาก จึงต้องเร่งดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนาอย่างไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย ส่วนประเด็นคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนยังต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น นอกจากนี้คุณภาพของกำลังแรงงานอายุ 15 ปีขึ้นไป ยังไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยกว่าประเภทสามัญศึกษา ทำให้ มีการขาดแคลนแรงงานระดับกลาง ส่วนแรงงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ทุกปีแต่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดงาน และยังมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ตรง ตามความต้องการของสถานประกอบการ ทำให้มีผู้ว่างงานอยู่จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนและกำลังแรงงานที่มีทักษะ และคุณลักษณะที่พร้อมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ความต้องการกำลังคน เพื่อวาง เป้าหมายการจัดการศึกษา ทั้งเพื่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดงานและการพัฒนากำลังคนเพื่อยกระดับคุณภาพกำลังแรงงานให้สูงขึ้น

ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบการจัดการที่ต้องได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับแรก โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งมีอยู่จำนวนมาก เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาและลดภาระงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการศึกษาซึ่งได้รับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แต่ใช้จ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาครูค่อนข้างน้อย การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาที่เชื่อมโยงกันเพื่อใช้ในการบริหารจัดการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็ก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดและสนับสนุนการศึกษาเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐ และปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษา

แนวคิดการจัดการศึกษา (conceptual design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (education for all) หลักการ

จัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (inclusive education) หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของ สังคม (all for education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (local issues) อาทิคุณภาพ ของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (national strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษา แห่งชาติ

วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติจาก แนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ดังนี้

“คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21”

โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และ คุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษา แห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือเป้าหมายด้านผู้เรียน (learner aspirations) โดยมุ่งพัฒนา ผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะ และ คุณลักษณะต่อไปนี้

3Rs ได้แก่ การอ่านออก (reading) การเขียนได้ (writing) และการคิดเลขเป็น (arithmetics) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการ สร้างสรรค์และนวัตกรรม (creativity and innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่าง วัฒนธรรมทัศน์ (cross – cultural understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และ ภาวะผู้นำ (collaboration, teamwork and leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และ การรู้เท่าทันสื่อ (communications, information and media literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (computing and ICT literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะ

การเรียนรู้ (career and learning skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (compassion)

เป้าหมายของการจัดการศึกษา (aspirations) 5 ประการ ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย 53 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ดังนี้

1) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (access) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ประชากรกลุ่มอายุ 6 - 14ปีทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่รัฐต้องจัดให้ฟรีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมทุกคน และประชากรวัยแรงงาน มีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็นต้น

2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน อย่างเท่าเทียม (equity) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี เป็นต้น

3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (quality) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (programme for international student assessment : PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปีสูงขึ้น เป็นต้น

4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (efficiency) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล ครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมให้ ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เป็นต้น

5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (relevancy) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา และจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้น เป็นต้น

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการในแต่ละเป้าหมายและตัวชี้วัดเป็น 5 ช่วง ดังนี้ระยะเร่งด่วน ระยะ 5 ปีแรกของแผน ระยะ 5 ปีที่สองของแผนระยะ 5 ปีที่สามของแผน และระยะ 5 ปีสุดท้ายของแผน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)

การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุไว้ว่าประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง โดยเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัย ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงมัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อการทำงานหรือการมีชีวิตหลังวัยทำงานอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ๗)

โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญของการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ ประชากรกลุ่มอายุ 6 - 14 ปีทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่รัฐต้องจัดให้ฟรีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมทุกคน และประชากรวัยแรงงาน มีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 80)

ตาราง 1 ตัวชี้วัดการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา					
1) สัดส่วนนักเรียนปฐมวัย (3 - 5 ปี) ต่อประชากรกลุ่มอายุ 3 - 5 ปีเพิ่มขึ้น	76.2	90	100	100	100
2) ประชากรอายุ 6 - 11 ปีได้เข้าเรียน ระดับประถมศึกษาทุกคน	100	100	100	100	100
3) ประชากรอายุ 12 - 14 ปีได้เข้าเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าทุกคน	88.9	100	100	100	100

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา					
4) สัดส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (15 - 17 ปี) ต่อประชากร กลุ่มอายุ 15 - 17 ปีเพิ่มขึ้น	72.7	80	85	90	95
5) ประชากรวัยแรงงาน (15 - 59 ปี) มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยเพิ่มขึ้น	10.0	10.7	11.5	12.0	12.5
6) ร้อยละของแรงงานที่ขอเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณวุฒิ การศึกษาเพิ่มขึ้น	0	20	25	30	40
7) ร้อยละของผู้เรียนที่การได้รับการพัฒนา สมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษา ที่เหมาะสม	100	100	100	100	100
8) ร้อยละของแรงงานที่ขอเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณวุฒิ การศึกษาเพิ่มขึ้น	0	20	25	30	40
9) ร้อยละของผู้เรียนที่การได้รับการพัฒนา สมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษา ที่เหมาะสม	100	100	100	100	100
10) ร้อยละของแหล่งเรียนรู้(พิพิธภัณฑ์สวนสัตว์ ห้องสมุด ศูนย์ฯลฯ) ที่ได้รับการพัฒนา ให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น	N/A	50	75	100	100
11) สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และมีคุณภาพ	N/A	98	100	100	100

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 82)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาตามแผนการศึกษาชาตินั้น สถานศึกษาสามารถให้ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง ประชากรทุกคนมีโอกาสได้รับบริการทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงานได้รับการ

พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดงาน และสามารถขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อยกระดับคุณวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น ประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อการทำงานหรือการมีชีวิตรองหลังวัยทำงานอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาให้สามารถจัดบริการทางการศึกษาและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สถานศึกษาทุกแห่งมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพ ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสม

2. แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)

ความเสมอภาค/ความเท่าเทียมกัน (equality) หมายถึง การได้รับสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการพื้นฐานทางสังคม โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล เช่น เพศ เชื้อชาติ สีผิว (อรอนงค์ ทวีปรีดา, 2559, หน้า 7)

ความเสมอภาค/ความเท่าเทียมกัน (equality) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุไว้ว่าผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน ได้รับโอกาสและการบริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ๗)

โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญของความเสมอภาค/ความเท่าเทียมกัน (equality) ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 81)

ตาราง 2 ตัวชี้วัดความเท่าเทียมทางการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
ความเท่าเทียมทางการศึกษา					
1) ดัชนีความเสมอภาคของอัตราการเข้าเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามฐานะ ทางเศรษฐกิจและพื้นที่ลดลง	N/A	1.0	1.0	1.0	1.0
2) ร้อยละของเด็กในวัยเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตาม ศักยภาพเพิ่มขึ้น	N/A	20	30	50	65
3) ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี	N/A	100	100	100	100

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 83)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในความเท่าเทียมทางการศึกษาตามแผนการศึกษาชาตินั้น สถานศึกษาต้องให้บริการทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับโดยผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มปกติ ผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีภูมิหลังทางสังคมหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เช่น ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี, ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา (quality)

คุณภาพการศึกษา (equality) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 81) ได้ระบุไว้ว่าระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ โดยประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะ ทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะของแต่ละบุคคลให้ไปได้ไกลที่สุดเท่าที่ศักยภาพและความสามารถของแต่ละบุคคลพึงมี ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้ สังคมแห่งปัญญา และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุขตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญของคุณภาพการศึกษา (equality) ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (programme for international student assessment : PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปีสูงขึ้น เป็นต้น

ตาราง 3 ตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
คุณภาพการศึกษา					
1) ร้อยละของเด็กแรกเกิด - 5 ปีมีพัฒนาการสมวัยเพิ่มขึ้น	72.7	85	90	90	90
2) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น	น้อยกว่า 50	50	55	60	65
3) ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระหว่างพื้นที่/ภาคการศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษลดลง	น้อยกว่า 10	น้อยกว่า 5	น้อยกว่า 2	0	0
4) คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ(PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปีในวิชาวิทยาศาสตร์การอ่านและคณิตศาสตร์สูงขึ้น	421/ 409/ 415	500	510	520	530
5) ระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษเฉลี่ยของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ เมื่อทดสอบตามมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษ (CEFR) สูงขึ้น	A1/A2/ B2	A1/A2/ B2	A2/B1/ B2 ⁺	B1/B1 ⁺ /C1	B2/B2/C 1 ⁺
6) ร้อยละการอ่านของคนไทย (เพิ่มขึ้น)	77.7	85	90	95	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
คุณภาพการศึกษา					
7) ร้อยละของผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตระหนักใน ความสำคัญของการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการ ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น					
7.1 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง เสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้น	N/A	30	60	90	100
7.2 ร้อยละของจำนวนโรงเรียนที่ใช้ กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพิ่มขึ้น	N/A	40	100	100	100
7.3 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมตามโครงการน้อมนำแนวคิดตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพิ่มขึ้น	N/A	30	60	90	100
8) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษามีสมรรถนะเป็นที่พอใจของ สถานประกอบการเพิ่มขึ้น	60	75	85	95	100
9) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ ประกันคุณภาพการศึกษาเพิ่มขึ้น	70	80	90	100	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
คุณภาพการศึกษา (quality)					
10) จำนวนโครงการ/งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้/นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	N/A	500	700	900	1,200
11) ร้อยละของผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น	N/A	10	20	30	40
12) ร้อยละของนักเรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น	น้อยกว่า 50	50	55	60	65
13) ร้อยละของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง (civic education) เพิ่มขึ้น	N/A	30	60	100	100

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 83 - 85)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในด้านคุณภาพการศึกษาตามแผนการศึกษาชาตินั้น สถานศึกษาต้องระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ โดยทำให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เช่น สถานศึกษามีนักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป, สถานศึกษามีการประกันคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด, สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความมีคุณธรรม จริยธรรม และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, สถานศึกษามีโครงการ งานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือประเทศชาติ มีผลงานการวิจัยที่ได้รับการยอมรับ มีการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองกับผู้เรียน

4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)

ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุไว้ว่าระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย โดยหน่วยงาน สถานศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกแห่งสามารถบริหารและจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล จัดให้มีระบบการจัดสรรและใช้ ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการ สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในสังคม และผู้เรียน ผ่านมาตรการทางการเงินและ การคลังที่เหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ๗)

โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญของระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ ร้อยละของ สถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง มีระบบการบริหารงานบุคคล ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งมีกลไกส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 81)

ตาราง 4 ตัวชี้วัดประสิทธิภาพตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
ประสิทธิภาพ					
1) มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของ กระทรวงศึกษาธิการ	N/A	มี	มี	มี	มี
2) มีระบบการบริหารงานบุคคลของครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	N/A	มี	มี	มี	มี
3) มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการ จำเป็นของสถานศึกษา	N/A	มี	มี	มี	มี

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
ประสิทธิภาพ					
4) จำนวนฐานข้อมูลรายบุคคลด้านการศึกษาของประเทศที่เป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงและใช้ข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	N/A	8	11	11	11
5) มีฐานข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน การบริหารจัดการศึกษาการติดตามและประเมินผล	N/A	มี	มี	มี	มี
6) มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาทันสมัย สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ	N/A	มี	มี	มี	มี
7) มีกลไกส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา	N/A	มี	มี	มี	มี
8) มีการปรับระบบการจัดสรรเงินไปสู่ด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียน	ไม่มี	มี	มี	มี	มี
9) มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับความเป็นอิสระและความรับผิดชอบของ สถานศึกษา (autonomous& accountability)	N/A	มี	มี	มี	มี
10) ร้อยละของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกลดลง	30	20	10	0	0
11) สัดส่วนงบประมาณตามประเด็น (agenda) สูงขึ้น เมื่อเทียบกับงบประมาณตามภารกิจ	30:70	40:60	50:50	60: 40	70: 30
12) สัดส่วนผู้เรียนเอกชนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับรัฐ	20:80	25:75	30:70	40: 60	50:50
13) อัตราการออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดลง	0.12	0.10	0.08	0	0
14) ร้อยละของสถานศึกษาที่ปลอดภัยเสพติดเพิ่มขึ้น	80	90	95	98	100

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
ประสิทธิภาพ					
15) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษาที่ได้รับ การพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพและสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	N/A	100	100	100	100
16) จำนวนหน่วยงานองค์กรภาครัฐ/เอกชน ที่มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น	60	300	400	500	600

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 85-86)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในด้านประสิทธิภาพตามแผนการศึกษาแห่งชาตินั้น สถานศึกษาต้องมีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาต้องมีระบบการจัดสรรและใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ก่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทุนและร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา โดยมีตัวชี้วัดในการดำเนินการดังนี้

สถานศึกษามีปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา, มีระบบการบริหารงานบุคคลของครู และบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน, มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา, มีฐานข้อมูลด้านการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามและประเมินผล, มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ, เป็นสถานศึกษาปลอดภัยเสถียร, ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ, มีหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ เป็นต้น

5. แนวคิดเกี่ยวกับการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)

การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ระบุไว้ว่าระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการทำงานของกำลังคนใน ประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน สังคม และประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปีและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 ที่จะนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการศึกษที่สร้างความมั่นคงในชีวิตของประชาชน สังคมและประเทศชาติและการสร้างเสริมการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ช)

โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญของการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 คือ อันดับความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา และจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้นเป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 81)

ตาราง 5 ตัวชี้วัดการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
การตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง					
1) อันดับความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น (IMD)	52	48	44	40	36
2) จำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่ติดอันดับ 200 อันดับแรกของโลกเพิ่มขึ้น	0	2	4	5	7
3) อันดับความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อผู้ จบอุดมศึกษาเพิ่มขึ้น (IMD)	47	45	43	41	39

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ปัจจุบัน	ปีที่	ปีที่	ปีที่	ปีที่
		1 - 5	6 - 10	11 - 15	16 - 20
การตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง					
4) ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา โดย บูรณาการองค์ความรู้แบบสะเต็มศึกษา เพิ่มขึ้น	5	30	60	90	95
5) จำนวนหลักสูตรของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ทวิคูณร่วมกับต่างประเทศเพิ่มขึ้น	2	5	10	15	20
6) ร้อยละของผู้เรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี/สห กิจศึกษาในสถานประกอบการที่มีมาตรฐาน เพิ่มขึ้น	N/A	30	50	65	80
7) สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้น เมื่อเทียบกับ ผู้เรียนสามัญศึกษา	40 : 60	45 : 55	50 : 50	60 : 40	70 : 30
8) สัดส่วนผู้เรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสูงขึ้น เมื่อเทียบ กับผู้เรียน สังคมศาสตร์	25 : 75	30 : 70	35 : 65	40 : 60	50 : 50
9) ร้อยละของประชากรวัยแรงงาน (15 - 59 ปี) ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย หรือ เทียบเท่าขึ้นไปเพิ่มขึ้น	56.25	60	65	70	100
10) อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระของ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา (ไม่นับศึกษาต่อ) ภายในระยะเวลา 1 ปี เพิ่มขึ้น	N/A	80	90	95	100
11) อัตราการได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระ ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภายในระยะเวลา 1 ปีเพิ่มขึ้น	N/A	75	80	85	90
12) มีฐานข้อมูลความต้องการกำลังคน (Demand) จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม อย่างครบถ้วน	N/A	100	100	100	100

ที่มา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 87)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการนำนโยบายสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาในด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง ตามแผนการศึกษาแห่งชาตินั้น สถานศึกษาต้องมีระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง โดยระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการทำงานของกำลังคนในประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน สังคม และประเทศ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปีและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้แบบสะเต็มศึกษา, สถานศึกษามุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs), หลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ทักษะการใช้เหตุผล และทักษะกระบวนการกลุ่ม, สถานศึกษามีการแนะแนว สร้างความเข้าใจให้กับนักเรียน ในการศึกษาต่ออาชีวศึกษาและสามัญศึกษา, สถานศึกษาส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการก้าวการเปลี่ยนแปลงของโลก, มีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะ จากการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พุลย์ชัย ยาวีราช (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังขาดกระบวนการที่เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการ ดำเนินงาน ขณะที่ยุทธศาสตร์และแนวทางสู่ความสำเร็จในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประการสำคัญก็คือ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม และยุทธศาสตร์การบริหารเชิงกลยุทธ์ ส่วนรูปแบบที่พัฒนาขึ้นจะต้องเป็นรูปแบบในเชิง กระบวนการและยุทธศาสตร์จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลักใน 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นกระบวนการในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาใน 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การตีความนโยบาย (2) การวางแผน (3) การจัดองค์การ (4) การจัดหา/ระดมทรัพยากร (5) การดำเนินงาน (6) การประเมินผล และ (7) การสร้างความต่อเนื่อง สำหรับองค์ประกอบในส่วนที่สองคือ ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการในทุกขั้นตอน

พงษ์เทพ สันติกุล (2550) ซึ่งได้ศึกษานโยบายสาธารณะทั้งด้านสาธารณสุขและด้านการศึกษาไว้ ได้ศึกษาบทบาทและอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ที่มีต่อกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาและสาธารณสุขของไทย ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายการศึกษาและสาธารณสุขที่สามารถก่อรูปและชี้นำสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของชาติในแง่ที่เป็นสภาพอิทธิพล

ภายนอกให้เป็นไปในทิศทางที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการได้โดยผล จากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ต่อ การกำหนดนโยบายการศึกษาและสาธารณสุขของไทยในหลายๆ รูปแบบ อันประกอบด้วย การเข้ามามีบทบาทในการชี้แนะและกำหนดนโยบายทั้งสองโดยตรงโดยกระบวนการจักรวรรดินิยมเรื่อยมาจนถึงอุดมการณ์ทันสมัยนิยม และกระแสโลกาภิวัตน์ในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปทั้งในลักษณะทางตรง โดยใช้กำลังทหารบังคับ และทางอ้อมผ่านกลไกเชิงสถาบันอื่นๆ อาทิ องค์การยูเนสโก ธนาคารโลกโดยที่ธนาคารโลกจะมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดนโยบายการศึกษาของไทย

รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทย: การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งให้ภาพรวมว่างานวิจัยที่ทำเสร็จเรียบร้อยในช่วงปี พ.ศ. 2542-2550 มีงานวิจัยที่น่าสนใจโดยเป็นงานวิจัยที่เน้นการ วิจัยในเชิงปริมาณจำนวนมากถึง 188 เรื่อง กระจายตามมหาวิทยาลัย/หน่วยงานต้นสังกัดทั้งหมด 27 แห่ง ข้อมูลที่น่าสนใจจากงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดังกล่าว พบว่า โดยทั้งหมด เป็นงานวิจัยครอบคลุมระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา และการศึกษานอกระบบโรงเรียน และมีขอบเขต ครอบคลุมปัจจัยด้านผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ระบบการ บริหารจัดการ ทรัพยากร สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา ของไทยอย่างครอบคลุมพร้อมกับให้ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการสำคัญ คือ งานวิจัยส่วนใหญ่มี ลักษณะเป็นการวิจัยระดับจุลภาคมากกว่าระดับมหภาคหรือระดับนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาท ของรัฐในการ กำหนดทิศทางนโยบายในรายละเอียดนั้น พบว่า งานวิจัยเกือบทั้งหมดเป็นเรื่องของการ วิจัยด้านการเรียนการสอนที่เน้นคุณภาพตัวผู้เรียนมากกว่าคุณภาพครู/อาจารย์ คุณภาพผู้บริหาร และคุณภาพสถานศึกษา งานวิจัยดังกล่าวยังชี้ให้เห็นอีกด้วยว่า ยังมีการวิจัยจำนวนน้อยมากในด้าน กฎหมาย ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการระดมทุนทรัพยากรการศึกษา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนโยบายการศึกษาและการจัดการศึกษาในภาพรวม

ไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558, บทคัดย่อ) การนํานโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยและขั้นตอนกระบวนการตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการนํานโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี, ศึกษาปัญหาอุปสรรคการนํานโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขและบริบทสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาการนํานโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติที่สอดคล้องกับเงื่อนไขและบริบทสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการวิจัยพบว่าสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีพื้นที่มากที่สุดใภาคใต้และมากเป็นอันดับหกของประเทศ สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่ให้ความสำคัญ

อย่างยิ่งต่อการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาได้รับอิทธิพลจากบริบทในสี่มิติที่สำคัญทั้งบริบทสภาพแวดล้อมระดับภูมิภาคและระดับโลก บริบทสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ บริบทสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม และบริบทสภาพแวดล้อมทางการเมือง โดยทั้งสี่มิติต่างส่งอิทธิพลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งในระดับสำนักงานเขตพื้นที่และระดับสถานศึกษาเป้าหมายทั้งเจ็ดแห่ง

ประเด็นสำคัญจากการวิจัย พบว่า การนำนโยบายหลักสูตรสู่การปฏิบัติยังคงเป็นแบบทฤษฎีบนลงล่างสอดคล้องกับการบริหารราชการแบบรวมศูนย์อำนาจค่อนข้างมาก อำนาจการตัดสินใจด้านการบริหารบุคคลอยู่ในระดับเขตพื้นที่ ผลจากงานวิจัยได้ข้อค้นพบปัจจัยความสำเร็จที่มีผลต่อการนำนโยบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติที่สำคัญในสี่ประการ ประการแรกกลยุทธ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สองภาวะผู้นำและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา ประการที่สามปัจจัยด้านศักยภาพของครูผู้สอน และประการที่สี่การสนับสนุนและความสามารถด้านการบริหารจากส่วนกลางและแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยทั้งสี่ประการต่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต่อกันและเป็นเงื่อนไขเอื้ออำนวยให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเกิดผลสำเร็จ

พลอยนภัส ทองสายบุญลี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยรวมมีปัญหายุ่งในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงสุดในด้านการตรวจสอบ กำกับดูแล และ ประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการจัดองค์การบริหารและประสานงาน และมีปัญหาน้อยที่สุดในด้านการประชุมอบรม หรือ การสัมมนาปัญหา 2) แนวทางแก้ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประกอบด้วยรายการปฏิบัติจำนวน 30 รายการ จำแนกออกเป็น 9 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การเผยแพร่ข่าวสารนโยบาย จำนวน 5 รายการ ด้านที่ 2 การให้ความ สนับสนุนจากผู้นำและมีผู้มีอำนาจ จำนวน 4 รายการ ด้านที่ 3 การจัดองค์การบริหารและประสานงาน จำนวน 2 รายการ ด้านที่ 4 การประชุมอบรมหรือการสัมมนาปัญหา จำนวน 5 รายการ ด้านที่ 5 การใช้เอกสารคู่มือปฏิบัติงาน จำนวน 2 รายการ ด้านที่ 6 การคัดเลือกผู้นำคนสำคัญ จำนวน 2 รายการ ด้านที่ 7 การออกตรวจเยี่ยมผู้ปฏิบัติงาน ในพื้นที่ จำนวน 3 รายการ ด้านที่ 8 การตรวจสอบ กำกับดูแลและประเมินผล จำนวน 4 รายการ และด้านที่ 9 การให้รางวัลและสิ่งตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงาน

ไกรสร วงศ์พรัด (2560, บทคัดย่อ) ตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียน

เอกชนประเภทสามัญในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์กลุ่มตัวอย่างบุคลากรโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2 ตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อการมีส่วนร่วมแรงจูงใจการทำงานเป็นทีมและความผูกพันและการยอมรับ มีอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและประสิทธิผลองค์กร ตัวแปรความผูกพันและการยอมรับการมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีมและแรงจูงใจมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและมีอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลองค์กร ทั้งนี้ตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลองค์กร โดยปัจจัยเชิงสาเหตุทุกตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 2

วาสนา จักรแก้ว (2561, บทคัดย่อ) การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเด็กด้อยโอกาส ภาคเหนือตอนบน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสภายในประเทศ และค้นหาแนวทางการเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงระดับอุดมศึกษาของเด็กด้อยโอกาสภาคเหนือตอนบน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส จำนวน 28 คน จาก 4 จังหวัดภาคเหนือ คือ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน และ ลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา นอกจากนี้ยังทำการวิเคราะห์เอกสารทางราชการที่น่าเชื่อถือ เพื่อสนับสนุนการวิจัย ผลการวิจัยพบว่านโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสของประเทศไทยมี 6 ข้อคือ 1.บริการการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง 2. จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเน้นการเรียนรู้เพื่อชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส 3. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาและปัจจัยพื้นฐาน 4. จัดระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ 5. การจัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษา และ 6. สร้างและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสสำหรับ แนวทางการเพิ่มโอกาสควรมีการขยายโอกาสทางการศึกษาลดค่าใช้จ่าย เพิ่มบทบาทของครูแนะแนว ผลักดันให้นักเรียนได้รับสัญชาติ และการเข้าถึงการศึกษาควรมีการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา ขยายการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการส่งเสริมการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, บทคัดย่อ) การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 30,164 โรงเรียน กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้ตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของทาโร่ ยามาเน่

(Taro Yamane) ได้ตัวอย่าง จำนวน 100 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร สถานศึกษา รองผู้บริหาร สถานศึกษา ครูวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยได้แก่ แบบ สัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิด ประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้าน วิชาการ 3) การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงาน อย่างมีคุณภาพ 5) การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน 2. ผลการยืนยันองค์ประกอบประสิทธิภาพ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าองค์ประกอบมี ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ลดาวลัย ตั้งมัน (2561, บทคัดย่อ) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ 2) หาแนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 367 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูใน สถานศึกษา จำนวน 5 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ที่ ปฏิบัติหน้าที่ ในปีการศึกษา 2561 จากโรงเรียนที่เข้ารับการประเมิน สมศ.รอบ 3 จำนวน 5 แห่ง และได้รับผลรับรองระดับดีมาก เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการดำเนินงานการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มี ทั้งหมด 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ควรมีการทำคู่มือกำหนดมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัด 2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำแผนตามปีงบประมาณ และแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศควรจัดทำคำสั่ง ให้กลุ่มบุคลากรในฝ่ายแผนงานร่วมกันรับผิดชอบ 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 5) การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพ ภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง

คณะกรรมการผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ 8) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ปิยนุช ลอยเลิศหล้า (2561, บทคัดย่อ) การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) องค์ประกอบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดระบบบริหารจัดการที่ดี 2) การเสริมสร้างความ เป็นผู้นำของผู้บริหาร 3) การจัดกระบวนการบริหารนโยบายและ 4) การจัดระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม 2. ผลการยืนยันองค์ประกอบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 4 องค์ประกอบ 47 ตัวแปรซึ่งมีความเหมาะสมความ เป็นไปได้ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์

วชิระ พลพิทักษ์ (2563, บทคัดย่อ) ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตาม แผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560- 2579) ในจังหวัดนครพนม 2) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย และ 3) ตรวจสอบและประเมิน ข้อเสนอเชิงนโยบายการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร การศึกษาเชิงสำรวจ การสัมภาษณ์เชิงลึก การศึกษาพหุกรณี ระยะที่ 2 การจัดทำร่างข้อเสนอเชิง นโยบาย โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 3 การตรวจสอบและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง ความเป็นประโยชน์ และการประชาสัมพันธ์ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพ การจัดการศึกษา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) พบว่า สภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางการ พัฒนาอยู่ในระดับมาก 2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษา แห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม มี 6 ยุทธศาสตร์คือ 1) ด้านการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทางการ พัฒนา 2) ด้านการผลิต

และพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มี 3 เป้าหมาย 11 แนวทางการพัฒนา 3) ด้านการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มี 4 เป้าหมาย 14 แนวทางการพัฒนา 4) ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทางการพัฒนา 5) ด้านการจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มี 3 เป้าหมาย 10 แนวทางการพัฒนา 6) ด้านการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มี 4 เป้าหมาย 8 แนวทางการพัฒนา 3. ผลการตรวจสอบ และประเมินข้อเสนอเชิงนโยบาย ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

อภิถุญา สิงโต (2563, บทคัดย่อ) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการวิจัยและ พัฒนาใน 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำไป ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีเทพประชาสรรค์ จำนวน 3, 9 และ 30 คนตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ คือ กิจกรรมการเรียนรู้และแบบประเมินความเหมาะสมของ กิจกรรมการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ก่อนเรียนและ หลังเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีเทพประชาสรรค์ จำนวน 41 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t – test) แบบ dependent ผลการวิจัย พบว่า: 1) กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำกิจกรรมไปทดลองใช้มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 78.49/77.98 2) ความสามารถในการคิด แก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรารณณ์ ทรัพย์รวงทอง (2564, บทคัดย่อ) การศึกษาปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีต่อ ระดับปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 คน และครูผู้สอน จำนวน

173 คน รวม 201 คน สุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย โดยเรียง 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการตรวจสอบ/กำกับ ดูแล/ประเมินผล ด้านการจัดองค์การ ด้านการให้รางวัล การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งในสถานศึกษา และ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาโดยภาพรวม และ ด้านการให้ความสนับสนุนจากผู้บริหาร และ ด้านการจัดองค์การ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาดดาด (Haddad, 1995) ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาวิจัยให้กับทางธนาคารโลกภายใต้ ชื่อพลวัตนโยบายการศึกษาโดยศึกษาประเทศต่างๆ เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ เบลีนา ฟาโซ จอร์แดน เปรู และประเทศไทย สหประชาชาติของการศึกษานั้นต้องการตรวจสอบว่าพลวัตและพัฒนาการของนโยบายการศึกษาในประเทศดังกล่าวเกิดขึ้นมาได้อย่างไรผ่านการศึกษาวิเคราะห์ไปที่การตัดสินใจและการกระทำของผู้จัดทำนโยบายในระดับบนจากฝ่ายรัฐว่าผู้จัดทำนโยบายเหล่านั้นได้พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการศึกษาอย่างไร การศึกษานี้ยังได้ใช้กรอบในการวิเคราะห์กิจกรรมทั้งก่อนการตัดสินใจและภายหลังการตัดสินใจของผู้จัดทำนโยบายอีกด้วย นอกจากนี้ ทั้ง 4 ประเทศที่ถูกใช้เป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยยังนำมาใช้อธิบายถึงลักษณะของกระบวนการจัดทำนโยบายด้วย งานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก เป็นการกำหนดกรอบการวิเคราะห์โดยเสนอกรอบแนวคิด ส่วนที่สองเป็นกรณีศึกษาของแต่ละประเทศ โดยกรอบแนวคิดถูกนำมาใช้เป็นกรอบการศึกษาวิเคราะห์ในการตัดสินใจแต่ละประเทศ ในแต่ละกรณีศึกษาจะเป็นการเสนอพลวัตของการจัดทำนโยบายโดยการสร้างสถานการณ์ที่เป็นจริงขึ้นมาใหม่เพื่ออธิบาย เหตุการณ์ บุคคล และประเด็นต่างๆ ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้อง กับกระบวนการตัดสินใจ ส่วนที่สาม เป็นการสังเคราะห์ผ่านสิ่งที่เป็นบทเรียนจากการศึกษาทั้ง 4 กรณีศึกษาและชี้ให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จในการจัดทำนโยบาย งานศึกษาวิจัยนี้ ให้ประโยชน์อย่างน้อย 3 ประการสำคัญคือ (1) เป็นการพิจารณาและประเมินสถานการณ์ทางด้านนโยบายของประเทศที่เป็นกรณีศึกษา (2) ตรวจสอบประเมินถึงนโยบายที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในความสำเร็จ และ(3) เป็นการฝึกฝนให้แนวทางและให้การศึกษากับบรรดาเจ้าหน้าที่ และบุคลากรในการวิเคราะห์นโยบาย

ลืออล ปารีส (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)การนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติในนิวซีแลนด์ : ค.ศ. 1987-1997 วัตถุประสงค์ของกรณีศึกษานี้ คือ เหตุใดโครงการการปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่ที่เสนอนั้นจะนำไปปฏิบัติจริงได้ทั้งที่ประสบการณ์ร่วมต่างๆ บ่งชี้ว่านโยบายปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่มักจะล้มเหลวในการนำไปปฏิบัติจริงอะไรที่สามารถเจาะจงลงไปได้ว่าเป็นสิ่งพิเศษสำหรับประสบการณ์ของนิวซีแลนด์, ประเทศอื่นๆที่กำลังเผชิญหน้ากับความจำเป็นที่ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาจะสามารถเรียนรู้อะไรได้บ้าง ผลการวิจัย การปฏิรูปที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมักจะเริ่มต้นได้ดีและรวดเร็วการเสนอให้มีการปฏิรูปการศึกษาในนิวซีแลนด์ได้รับความสนับสนุนจากประชาชนอย่างล้นหลาม เพราะให้ผู้ปกครองมีส่วนในการบริหารโรงเรียน ความคิดนี้เป็นประเด็นที่ได้รับความนิยมต่อมาอีกหลายปี และทำให้มั่นใจได้ว่า มีเสียงสนับสนุนจากชุมชนอย่างกว้างขวางในชั้นแรกๆ ของการปฏิรูป รวมทั้งได้รับความสนับสนุนจากทุกพรรคการเมืองด้วย เมื่อได้รับการสนับสนุนในเรื่อง "การจัดการในห้องเรียน" แล้ว ก็หมายความว่า ประเด็นอื่นๆ ในการปฏิรูปก็จะพลอยได้รับการสนับสนุนไปด้วย ทั้งที่ถ้าหากเสนอเรื่องเหล่านั้นขึ้นมาลอยๆ ก็อาจไม่ได้รับการสนับสนุนก็ได้ การเปลี่ยนแปลงใด ๆ จะต้องสอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับอยู่ การปฏิรูปของนิวซีแลนด์ไม่อาจเกิดขึ้นได้ตามที่เป็นอยู่ ถ้าไม่มีระบบราชการที่มีความชำนาญการ หรือธนาคารที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์แล้ว หรือระบบโทรศัพท์ที่ไว้วางใจได้ หรือถนนดี ๆ ในท้องถิ่นหรือบริษัทเอกชนที่สามารถรับช่วงดำเนินการบางอย่างที่คณะกรรมการการศึกษาเคยทำอยู่ สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นสามารถพิจารณารับผิดชอบดูแลกิจการของตนเองได้

วิลเลียม กรีนวูด, ริชาร์ด และเฟรด (William T. Greenwood, Richard Judd, & Fred W. Becker, 1988) สำหรับงานศึกษาวิจัยของต่างประเทศนั้น greenwood และคณะ ได้ศึกษาวิจัยแผนงานของรัฐบาลกลางในการสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง ด้านนวัตกรรมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ greenwood และคณะต้องการอธิบายลักษณะของการเปลี่ยนแปลงในด้านการนำนวัตกรรมไปใช้ในโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของ การนำนโยบายไปปฏิบัติ การศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบของการศึกษาผ่านตัวแปร กล่าวคือ ตัวแปรตามเป็นผลิตผลนโยบาย ได้แก่ ผลกระทบของโครงการต่อการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน พฤติกรรม หลังการสิ้นสุดการให้ความสนับสนุนทางการเงินจากโครงการ และระดับการกระจายของการนำไปเป็นแบบอย่างแก่โรงเรียนอื่น สำหรับตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้ร่วมโครงการที่คงอยู่เพื่อให้การสนับสนุน การสนับสนุนอย่างเข้มแข็งจากผู้บริหารทุกระดับ แนวทางการบริหารที่ยืดหยุ่นเพื่อปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด และการมีผู้ช่วยทางเทคนิคในระดับห้องเรียน ยังพบอีกว่า ความต่อเนื่องของโครงการมิได้เป็นผลมาจากพื้นฐานของการดำเนินโครงการแต่เพียงด้านเดียว หากแต่ความต่อเนื่องของโครงการยัง มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเมืองของสถาบันอีกด้วย

เฟรด เอส.คัมบัส (Fred S.Coombs, 1999) ศึกษาวัฒนธรรมและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษา พบว่ามีวิธีการอย่างน้อย 6 ประการด้วยกันในการขับเคลื่อนนโยบายและการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ 1) การปรับหลักสูตรให้มีความกระชับและสอดคล้องเหมาะสมสามารถหล่อหลอม คุณลักษณะที่ดีให้แก่ผู้เรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่ผันแปรได้ ขณะเดียวกันหัวข้อหลักสูตรควรมีจำนวนน้อยลงและควรให้ความสำคัญในเรื่องความรู้พื้นฐาน รวมทั้ง เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น 2) การจัดการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พยายามให้เกิดการเชื่อมโยงกันของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ประถมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษาตอนปลาย 3) การยกระดับการเปลี่ยนแปลงครูจะต้องมี ความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างน้อยๆ 2 สาขาวิชา โดยสามารถที่จะนำความเชี่ยวชาญนั้นมาประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอนผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ขณะเดียวกันยังต้องสามารถติดตามประเมินผล อีกทั้งการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การประยุกต์ใช้และการออกแบบวิธีการและกลยุทธ์ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 4) การเปิดประตูการเรียนรู้สู่ภายนอก การประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนให้กระชับแน่นขึ้นก็เป็น อีกหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้ 5) การปฏิรูปการเรียนการสอนมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมี อิสระเพื่อสามารถค้นพบคุณค่าในตนเอง มีความสุขในการได้เรียนรู้ พยายามนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนมีแหล่งค้นคว้าที่กว้างขวางขึ้นอันช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มากขึ้น และ 6) การสร้างสรรค์รูปแบบใหม่เพื่ออนาคต โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อยอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำให้เกิดความใกล้ชิดกันในการสื่อสารกันของครูกับผู้เรียน ให้ครูได้เข้ามาร่วม กันดูแลผู้เรียน สามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างใกล้ชิดและส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาได้เต็ม ตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

กิบทอน, ซาบาร์ และกอลดริง (Gibton, D., Sabar, N. & Goldring E.B., 2000) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในประเด็นการนำนโยบายการกระจายอำนาจและการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติของประเทศอิสราเอล งานศึกษานี้ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยผลการวิจัยได้พบว่า ประการแรกโรงเรียนขนาดเล็กมีการเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ทั้งการบริหาร และการจัดการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นแกนนำในการทำงาน ประการที่สองโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทอย่างมากในการดำเนินงานของโรงเรียน ตั้งแต่การกำหนด นโยบาย จนกระทั่งการเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นทางการในขั้นตอนกระบวนการของการตัดสินใจของโรงเรียน และประการสุดท้ายโรงเรียนในพื้นที่ชนบทห่างไกลยังคงต้องพึ่งพารัฐบาลกลางในการพัฒนาชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน อย่างไรก็ตามในส่วนของประเทศอิสราเอลนั้น ยังคงขาดแคลนในการดำเนินการ ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็ไม่สามารถให้การสนับสนุนได้เท่าที่ควร ในส่วนของผลสรุปจากการศึกษา จากการศึกษาความ

คิดเห็นของผู้บริหารต่อการนำนโยบายการกระจายอำนาจและการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติในประเทศอิสราเอล มีข้อค้นพบที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนเกิดความสับสนในตนเอง ไม่แน่ใจว่าอยู่ในส่วนไหนของระบบการศึกษาระหว่างท้องถิ่นกับส่วนกลาง นโยบายรัฐบาลขัดแย้งกับกระบวนการกระจายอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสั่งการให้ปฏิบัติโครงการบางโครงการเหมือนกันทั้ง ๆ ที่แต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

บาร์เบอร์ (Barber, 2007) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่าประเทศที่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายและการจัดการศึกษา เช่น ฟินแลนด์ ฮังการี สิงคโปร์ แคนาดา ไต้หวัน และเกาหลีใต้ ได้ใช้วิธีการและกลยุทธ์สำคัญในการปรับปรุงพัฒนาระบบการศึกษาที่น่าสนใจ ได้แก่ 1) การสร้างกลไกดึงดูดให้บุคลากรที่มีคุณภาพสูงได้เข้าสู่วิชาชีพครู 2) การมุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพของครู 3) การสร้างระบบข้อมูลของ นักเรียน โรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้สำหรับกาวิจัยและพัฒนา และ 4) กระบวนการคัดเลือกฝึกฝน และพัฒนาครูมืออาชีพเพื่อให้เป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ฮาร์เกส, และชิลเลย์ (Hargreaves & Shirley, 2009) ได้ศึกษากลยุทธ์ของการปฏิรูปการศึกษาไว้ 4 แนวทางด้วยกัน ได้แก่ 1) ครูและผู้บริหารมีอิสระในการทำงาน 2) การปฏิรูปการศึกษาคำนึงถึงเป้าหมายของการดำเนินงานและการสร้างความสามารถของครู 3) การปฏิรูปบนรากฐานของทฤษฎีจากบนลงล่างด้วยการกำหนดเป้าหมายของนโยบายจากรัฐบาลร่วมกับการสร้างศักยภาพของระบบปฏิรูปการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องและ 4) ผสมผสานหลักการวิสัยทัศน์ระดับชาติการกำหนดเป้าหมายและสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครู ตลอดจนพันธสัญญาต่อสาธารณชน ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้อันก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีตามมา

ฟูลเลนท์ ไมเคิล (Fullen, Michael. 2009) พบว่าการดำเนินนโยบายทางการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาควรมีการจัดลำดับความสำคัญของวิธีการและกลยุทธ์ภายใต้บริบทสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ทั้งนี้โดยไม่ต้องนำวิธีการและกลยุทธ์การปฏิรูปการศึกษาที่ประสบความสำเร็จทุกวิธีการมาใช้ตัวอย่างเช่นกรณีประเทศฟินแลนด์แม้ว่าจะไม่มีการทดสอบระดับชาติ แต่มีผลลัพธ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ แสดงให้เห็นได้ชัดว่าแม้จะขาดวิธีการและกลยุทธ์บางประการของการปฏิรูปการศึกษา กระนั้นก็ดีประเทศฟินแลนด์ก็ยังสามารถสร้างผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปทางการศึกษาอยู่ในระดับที่ดี เนื่องจากใช้วิธีการและกลยุทธ์ อื่นตามบริบทสภาพแวดล้อมและตามความเหมาะสมกับการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษา ด้วยเหตุดังนั้น วิธีการดำเนินนโยบายทางการศึกษาเพื่อให้เกิดความสำเร็จทางด้านนโยบายจึงต้องพิจารณาวิธีการและกลยุทธ์ที่มีความสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบสูงสุดต่อการผลักดันนโยบายและการปฏิรูป

การศึกษา แน่นนอนว่าหน่วยงานที่แสดงบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาในฐานะผู้ปฏิบัติ ก็คือ สถานศึกษาและความสำเร็จของการจัดการศึกษาระดับปฏิบัติการส่งผลสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อความสำเร็จของนโยบายการศึกษาในภาพรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี รวม 30 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 39 คน ครู 482 คน รวมทั้งสิ้น 521 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน จึงหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดจำนวน 35 คน (designate sampling) คิดเป็นร้อยละ 15 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เนื่องจากจำนวนผู้บริหารสถานศึกษามีน้อยเมื่อเทียบสัดส่วนปริมาณกับจำนวนครู และต้องแบ่งจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) จำนวน 4 คน และกลุ่มตัวอย่างของครูจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ต่อไป ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ลำดับ ที่	ขนาดของ สถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	จำนวนประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
			ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครู	รวม
1	ขนาดเล็ก	6	6	9	15	5	2	7
2	ขนาดกลาง	7	6	55	61	5	22	27
3	ขนาดใหญ่	17	17	418	445	25	168	193
	รวม	30	39	482	521	35	192	227

ที่มา (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2563)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ประกอบไปด้วย 5 ประการ คือ

- 1) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)
- 2) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)
- 3) คุณภาพทางการศึกษา (quality)
- 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)
- 5) การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)

เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิคเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากหนังสือ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นประเด็นในการตั้งคำถาม

1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือในการวิจัยนำกรอบโครงสร้างและเนื้อหาของข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระเพื่อตรวจสอบแก้ไข

1.3 ขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมการวิจัย ในการกำหนดขอบเขตของการทำคั่นคว่ำอิสระ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดการวิจัยซึ่งรูปแบบคำถามจะเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า เสร็จแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการวิจัยเพื่อตรวจแก้ไข

1.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้ว มาปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมการวิจัย

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้และพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

2.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจสอบเบื้องต้น และมีการปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้นแล้ว นำไปขอความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านภาษา จำนวน 5 คน พิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ให้ครอบคลุมความสมบูรณ์ของข้อรายการในแบบสอบถาม และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (item of objective congruence index : IOC) ซึ่งข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try – out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ (try – out) ทุกฉบับ มาตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.951

2.5 นำแบบสอบถามมาแก้ไขและปรับปรุงเพิ่มเติมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีที่มีสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
2. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานของแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่มีสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบเอกสารที่เป็นรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามทางระบบ google form ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู
3. การรับคืนแบบสอบถาม กำหนดวันในการตอบแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน ผ่านทางระบบ google form
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ โดยการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา วิद्यฐานะ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดเกณฑ์ แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 สถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 สถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 สถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 สถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 สถานศึกษามีการนำนโยบายตามเป้าหมายสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์สถิติทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยการทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตามวิद्यฐานะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้หาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	e	แทน	ความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (.05)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ เนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

	α	=	$\frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$
เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. สถิติบรรยาย (descriptive statistics)

3.1 ร้อยละ (percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{N} \times 10$$

เมื่อ	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.2 ค่าเฉลี่ย (mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ	$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนตัวอย่าง

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

4. สถิติอนุมาน (inferential statistics)

4.1 การทดสอบค่าที (t-test) โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นว่าประชากรทั้ง 2 กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

$$F = \frac{s_1^2}{s_2^2}, df_1 = n_1 - 1, df_2 = n_2 - 1$$

โดย $s_1^2 > s_2^2$

1.1 ถ้ามีค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

1.2 ถ้ามีค่าความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่มไม่เท่ากัน ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}, df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่
		$\bar{x}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
		$\bar{x}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
		s_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
		s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
		df	แทน ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
		n_1	แทน จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 1
		n_2	แทน จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 2

4.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (one – way ANOVA)

	F	=	$\frac{MS_b}{MS_w}$
เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-statistic)
	MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean Square between groups)
	MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean square within groups)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
df	แทน	ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน
MS	แทน	ผลเฉลี่ยกำลังสอง
p	แทน	ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
*p ≤ .05	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 227 คน ซึ่งสามารถแบ่งผลการศึกษาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา และวิทยฐานะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (n = 227)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	54	23.80
หญิง	173	76.20
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	35	15.40
ครู	192	84.60
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	68	30.00
10 – 20 ปี	92	40.50
มากกว่า 20 ปี	67	29.50
รวม	227	100.00

จากตาราง 7 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 76.20 มีตำแหน่งเป็นครูกคิดเป็นร้อยละ 84.60 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.50

ตอนที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจำแนกตามวิทยฐานะ และ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน (n = 227)	ร้อยละ
1. วิทยฐานะ		
ไม่มีวิทยฐานะหรือชำนาญการ	109	48.00
ชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า	118	52.00
2. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา		
น้อยกว่า 5 ปี	124	54.60
5 – 10 ปี	53	23.30
มากกว่า 10 ปี	50	22.00
รวม	227	100.00

จากตาราง 8 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 52.00 และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.60

ตอนที่ 3 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรีมี 5 ด้าน ดังนี้ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) คุณภาพทางการศึกษา (quality) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) และการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษา
ชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา	4.31	0.65	มาก
2. ความเท่าเทียมทางการศึกษา	4.40	0.62	มาก
3. คุณภาพทางการศึกษา	4.42	0.62	มาก
4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ	4.40	0.63	มาก
5. การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง	4.39	0.65	มาก
ภาพรวม	4.38	0.59	มาก

จากตาราง 9 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) คุณภาพทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.62) 2) ความเท่าเทียมทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.62) กับระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.63) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3) การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.65) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.65)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษา
ชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)

การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการกำกับดูแลให้สถานศึกษาสำรวจ/ติดตาม/ตรวจสอบว่าประชากรในเขตพื้นที่รับผิดชอบได้รับการเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน	4.33	0.82	มาก
2. กำหนดให้สถานศึกษามีการรองรับนักเรียนผู้พิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือการบริการด้านการศึกษาที่เหมาะสม	4.09	0.98	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. กำหนดให้ครูจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย	4.54	0.63	มากที่สุด
4. กำหนดให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด ศูนย์ฝึก ภาษา ศูนย์ฝึกทักษะต่างๆ ฯลฯ) สำหรับให้บริการด้านการศึกษา และจัดกิจกรรม การเรียนรู้แก่นักเรียนทุกคน	4.39	0.75	มาก
5. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้กับประชากรในพื้นที่ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา	4.48	0.68	มาก
6. กำหนดให้สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข	4.06	1.07	มาก
7. สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และมีคุณภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอให้แก่ครู นักเรียน และผู้ที่เข้ามาติดต่อประสานงาน	4.26	0.90	มาก
ภาพรวม	4.30	0.65	มาก

จากตาราง 10 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำหนดให้ครูจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.63) 2) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้กับประชากรในพื้นที่ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.68) และ 3) กำหนดให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด ศูนย์ฝึก ภาษา ศูนย์ฝึกทักษะต่างๆ ฯลฯ) สำหรับให้บริการด้านการศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 1.07)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษา
ชาติ สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)

ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียน ในกลุ่มปกติ	4.13	0.98	มาก
2. ดำเนินการให้สถานศึกษาสนับสนุนค่าใช้จ่ายใน การศึกษา 15 ปี (เรียนฟรี) ให้กับนักเรียนระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนตามนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.61	0.65	มากที่สุด
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน สามารถเข้าเรียนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค	4.57	0.62	มากที่สุด
4. มีการดำเนินการให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษได้รับการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ	4.37	0.83	มาก
5. มีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม/ ชุมนุมต่างๆ ที่ให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้า ร่วมได้อย่างอิสระตามความสนใจ	4.43	0.80	มาก
6. กำหนดให้สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและ เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ ละภาคเรียนอยู่เสมอ	4.23	0.87	มาก
7. กำหนดให้สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและ เก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ ละภาคเรียนอยู่เสมอ	4.43	0.72	มาก
ภาพรวม	4.40	0.62	มาก

จากตาราง 11 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ดำเนินการให้สถานศึกษาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี (เรียนฟรี) ให้กับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.65) 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.62) และ 3) มีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม/ชุมนุมต่างๆที่ให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าร่วมได้อย่างอิสระตามความสนใจ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.80) กับกำหนดให้สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ละภาคเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.72) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่ นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียนในกลุ่มปกติ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.98)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพทางการศึกษา (quality)

คุณภาพทางการศึกษา (quality)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ดำเนินการให้สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการที่สมวัย	4.50	0.68	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้ได้ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาตามเกณฑ์หรือใกล้เคียงร้อยละ 50 หรือตามความพร้อมของสถานศึกษาและนักเรียน	4.33	0.80	มาก
3. ขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.49	0.70	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

คุณภาพทางการศึกษา (quality)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ส่งเสริมให้ครูจัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นคุณธรรม จริยธรรม หรือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.43	0.71	มาก
5. ส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำโครงการ/ทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือประเทศชาติ	4.38	0.74	มาก
6. มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา	4.31	0.78	มาก
7. กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีกับนักเรียน	4.46	0.71	มาก
ภาพรวม	4.42	0.62	มาก

จากตาราง 12 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านคุณภาพทางการศึกษา (quality) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ดำเนินการให้สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการที่สมวัย ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.68) 2) ขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.70) และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.78)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษา
ชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)

ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดให้สถานศึกษามีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอยู่เสมอ	4.41	0.74	มาก
2. กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.40	0.73	มาก
3. กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของตนเอง	4.42	0.76	มาก
4. กำกับให้สถานศึกษานำข้อมูลจากฐานข้อมูลด้านการศึกษามาใช้ในการวางแผน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลในการบริหารภายใน	4.41	0.70	มาก
5. ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	4.39	0.75	มาก
6. กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดมาตรการป้องกันและมาตรการเฝ้าระวังยาเสพติด	4.49	0.67	มาก
7. มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทุกระดับได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน	4.43	0.72	มาก
8. เป็นผู้ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ	4.28	0.82	มาก
ภาพรวม	4.40	0.65	มาก

จากตาราง 13 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดมาตรการป้องกันและมาตรการเฝ้าระวังยาเสพติด ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.67) 2) มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทุกระดับได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.72) และ 3) กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของตนเอง ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = 0.82)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านการตอบโจทยบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)

การตอบโจทยบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา	4.30	0.78	มาก
2. กำหนดให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs)	4.33	0.74	มาก
3. มีการดำเนินการให้ครูใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ทักษะการใช้เหตุผล และทักษะกระบวนการกลุ่ม	4.39	0.74	มาก
4. กำกับให้ครูมีการแนะแนวและสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.44	0.73	มาก
5. กำกับให้ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ	4.42	0.72	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy)	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. กำกับให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ในห้องเรียน	4.45	0.70	มาก
ภาพรวม	4.39	0.65	มาก

จากตาราง 14 ระดับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (Relevancy) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำกับให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้ในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.70) 2) กำกับให้ครูมีการแนะแนวและสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.73) และ 3) กำกับให้ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.78)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

เปรียบเทียบความแตกต่างของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวแปรในสมมติฐานในการวิจัย จำแนกตามวิทยฐานะ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ใช้สถิติทดสอบเอฟ (f-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	วิทยฐานะ				t	p
	ไม่มีวิทยฐานะ หรือ ชำนาญการ		ชำนาญการ พิเศษหรือ สูงกว่า			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา	4.33	0.61	4.29	0.68	0.46	.646
2. ความเท่าเทียมทางการศึกษา	4.38	0.60	4.41	0.63	-0.39	.700
3. คุณภาพทางการศึกษา	4.36	0.62	4.47	0.62	-1.36	.174
4. ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ	4.38	0.60	4.43	0.66	-0.61	.545
5. การตอบโจทย์บริบทที่มี การ เปลี่ยนแปลง	4.37	0.63	4.41	0.67	-0.41	.684
ภาพรวม	4.36	0.56	4.40	0.61	-0.49	.624

จากตาราง 15 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษา
ชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

เป้าหมายการจัด การศึกษาชาติ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การเข้าถึงโอกาส ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.24	2	0.62	1.49	.228
	ภายในกลุ่ม	92.90	224	0.42		
	รวม	94.14	226			
2. ความเท่าเทียมทาง การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.40	2	0.20	0.52	.593
	ภายในกลุ่ม	85.13	224	0.38		
	รวม	85.52	226			
3. คุณภาพทางการ ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.27	0.69	.501
	ภายในกลุ่ม	86.00	224	0.38		
	รวม	86.54	226			
4. ระบบการบริหารจัด การศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.67	2	0.34	0.85	.430
	ภายในกลุ่ม	89.00	224	0.40		
	รวม	89.67	226			
5. การตอบโจทย บริบทที่มีการ เปลี่ยนแปลง	ระหว่างกลุ่ม	1.28	2	0.64	1.52	.221
	ภายในกลุ่ม	94.45	224	0.42		
	รวม	95.73	226			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.71	2	0.36	1.02	.361
	ภายในกลุ่ม	77.70	224	0.35		
	รวม	78.41	226			

จากตาราง 16 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี รวม 30 แห่ง จำแนก

เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 39 คน ครู 482 คน รวมทั้งสิ้น 521 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี, 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน จึงหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 คำนวณหากลุ่มตัวอย่างได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (closed form) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ประกอบไปด้วย 5 ประการ คือ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access), ความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity), คุณภาพทางการศึกษา (quality), ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) และการตอบโต้ภัยบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิคเคิร์ต (Likert)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติ โดยการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 2 สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา วิชยฐานะ ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 3 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แบ่งเป็นรายด้าน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์สถิติทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยการทดสอบที (t-test) เมื่อจำแนกตามวิทยฐานะ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

สรุปผล

การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพทางการศึกษา ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพกับความเท่าเทียมทางการศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง และลำดับสุดท้าย คือ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา

1.1 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำหนดให้ครูจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย 2) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้กับประชากรในพื้นที่ทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาศึกษา และ 3) กำหนดให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด ศูนย์ฝึกภาษา ศูนย์ฝึกทักษะต่างๆ ฯลฯ) สำหรับให้บริการด้านการศึกษา และจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียนทุกคน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข

1.2 ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ดำเนินการให้สถานศึกษาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี (เรียนฟรี) ให้กับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนตามนโยบายของ 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนสามารถเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค และ 3) มีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม/ชุมนุมต่างๆ ที่ให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าร่วมได้อย่างอิสระตามความสนใจกับกำหนดให้

สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ละภาคเรียนอยู่เสมอซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่ นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียนในกลุ่มปกติ

1.3 ด้านคุณภาพทางการศึกษา (quality) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ดำเนินการให้สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการที่สมวัย 2) ขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีกับนักเรียน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา

1.4 ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดมาตรการป้องกันและมาตรการเฝ้าระวังยาเสพติด 2) มีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทุกระดับได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน และ 3) กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของตนเองตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ

1.5 ด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) กำกับให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้นอกห้องเรียน 2) กำกับให้ครูมีภาระงานและสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และ 3) กำกับให้ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา มีดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ ไม่มีวิทยฐานะ หรือชำนาญการ ชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า มีการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา น้อยกว่า 5 ปี, 5 – 10 ปี, มากกว่า 10 ปี มีการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษากำหนดนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อค้นพบที่นำมากำหนดเป็นประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษากำหนดนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการขับเคลื่อน และให้ความสำคัญกับนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ เป็นผู้คอยประสานการดำเนินงานกิจการต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูภายในโรงเรียนได้รู้จักและเข้าใจ และปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาคือผู้เชื่อมโยงระหว่างต้นสังกัดกับสถานศึกษาในฐานะผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการขับเคลื่อนนโยบายที่ได้กำหนดมาไว้แล้วตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้รับและผู้ส่งต่อนโยบายกระจายสู่สถานศึกษาของตนเอง เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และต้องอาศัยความร่วมมือกับหลายภาคส่วนทั้งชุมชน องค์กรต่างๆ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้กำหนดในมาตรา 9 กำหนดเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,

2545, หน้า 3-16) สอดคล้องกับไพศาล บรรจสุวรรณ์ (2558, หน้า 291) กล่าวว่าปัจจัยด้านผู้บริหารและครูมีความสำคัญอย่างมากและถือเป็นเงื่อนไขสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายหลักสูตรสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และยังสอดคล้องกับวชิระพลพิทักษ์ (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 ในจังหวัดนครพนม ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนมมีหน้าที่ปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดนครพนม โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชน ทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ

1.1 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาและการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต เน้นพัฒนาทักษะชีวิตให้กับนักเรียนให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และจัดหลักสูตรการศึกษาที่จัดในแต่ละช่วงวัยต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้ตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน โดยนำภูมิปัญญาของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และมีการจัดการศึกษาแบบร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา จักรแก้ว (2561, หน้า 1775) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา สถานศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละช่วงวัย สามารถให้เด็กพัฒนาทักษะชีวิตและมีการฝึกประสบการณ์ให้นักเรียนได้ทำงาน ช่วงนอกเวลาเรียน มีการเรียนแบบทวิภาคี มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน โดยคำนึงถึงหลักสูตร และความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละวิชา และมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลความต้องการของเด็กปกติและเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และความต้องการของนักเรียนผ่านสื่อที่หลากหลายช่องทางเพื่อให้ถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และอาศัยการสร้างเครือข่ายโดยประสานความร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนด แนวทางที่เป็นบริบทของแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของ นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้มีโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น แต่การวิจัยแสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงไม่ได้ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับกลุ่มประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ

1.2 ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (equity) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว และได้รับการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปีฟรี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการที่ต้องจัดการศึกษาสำหรับคนไทยทุกคนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ส่วนที่ว่าด้วยคนพิการทุกประเภท โดยเฉพาะสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา กำหนดว่า "การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ" นอกจากนี้ได้ระบุว่า "การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ประกอบกับนโยบายการให้บริการการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ให้เด็กด้อยโอกาสทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสมและหลากหลายรูปแบบโดยคำนึงถึงหลักการสิทธิ เด็กและสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยให้บริการการศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการการศึกษาในลักษณะเชิงรุกโดยแบ่งพื้นที่ชัดเจน สนับสนุนให้ใช้สื่อที่ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีและการศึกษาทางไกล เพื่อให้เข้าถึงผู้เรียนให้มากที่สุด และอีกทั้งยังมีนโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเน้นการเรียนรู้เพื่อชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาส (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) โดยเน้นบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ด้านศีลธรรม จริยธรรม และด้านทักษะการ ดำรงชีวิตในสัดส่วนที่เหมาะสม และมีมาตรฐานคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบปกติโดยมีการจัดระบบประเมินศักยภาพเด็กนักเรียนแต่ละรายก่อนให้บริการการศึกษา นำไปสู่การค้นหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพของเด็กนักเรียนให้ได้มาตรฐานและเท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) การศึกษาที่เท่าเทียมจึงหมายถึงการที่ทุกคนสามารถเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม/เสมอภาคและฟรี/สามารถจ่ายได้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของSDG4 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

1.3 ด้านคุณภาพทางการศึกษา (quality) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ได้วางกรอบทิศทางการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นไปตามกฎหมายและแนวทงนโยบายของรัฐกำหนด คำนึงถึงคุณภาพทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร

จัดการศึกษา ใฝ่รู้และติดตามข้อมูลข่าวสารทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ประเทศอยู่เสมอ มุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการที่สมวัย ส่งเสริมให้มีความสามารถทางการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีให้กับนักเรียน และมีการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงกระบวนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน เช่น สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัยและสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัยของอาเซียน และจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวทางการพัฒนาส่งเสริมให้เด็กเล็ก (0 - 2 ปี) ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง และการศึกษาปฐมวัย (3 - 5 ปี) ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 108-110)

ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเทศไทย เป้าหมายที่ 4 สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพ (SDG 4 : quality education) สามารถเข้าถึงการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับมัธยมศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมทั้งให้มีการเข้าถึงการฝึกอบรมทักษะอาชีพในราคาที่เหมาะสมอย่างเท่าเทียมกัน และขจัดความไม่เสมอภาคทางเพศและความเหลื่อมล้ำ การศึกษาที่มีคุณภาพ (quality education) เป็นการส่งเสริมความรู้และทักษะต่าง ๆ อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยพื้นฐานเป็นการส่งเสริมให้มีความสามารถทางการอ่านออกเขียนได้และทักษะคณิตศาสตร์ และคำนึงถึงกระบวนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน โครงสร้างพื้นฐานโรงเรียน สภาพแวดล้อมของห้องเรียน อุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษา

1.4 ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (efficiency) พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแผนงานสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ มีการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม และใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพและจูงใจให้ครูและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 134 - 136) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ สรุปผลการวิจัยองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ สรุปโดยรวมไว้ดังนี้ องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือการบริหารจัดการ การจัดการเชิง

คุณภาพด้านวิชาการ การจัดระบบการเงินและการจัดสรรทรัพยากร การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารด้านสัมพันธ์ชุมชน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรพัฒนาความรู้และประสบการณ์โดยการเข้ารับการอบรม/สัมมนาการจัดการความรู้ โดยให้ความเสมอภาคต่อบุคลากรภายในองค์กร ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร มีการจัดให้สถานศึกษามีการสำรวจปัญหาความต้องการของชุมชนเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การจัดให้มีการพบปะผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการแนะแนว

และการกำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของตนเอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพตามเกณฑ์ประกันคุณภาพเพิ่มขึ้น ให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานทำให้เกิดผลอย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียน ตามหลักสูตรและสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม ซึ่งส่งผลถึงความสามารถในการแข่งขันของประชาชนในประเทศให้เพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มขึ้นด้วย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานีอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (relevancy) พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ส่งเสริมให้ครูใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ทักษะการใช้เหตุผล และทักษะกระบวนการกลุ่ม และส่งเสริมสนับสนุนการแนะแนวทางการศึกษาและการอาชีพ สร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนในการศึกษาที่สูงขึ้น และสร้างความเข้าใจให้ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา จักรแก้ว (2561,

หน้า 1775) กล่าวว่าสถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยมีการบริการการศึกษาที่หลากหลาย เช่น การจัดการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาแบบทวิภาคี การศึกษาด้วยและการทำงานด้วย (work – integrated learning) และนักเรียนสามารถเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ได้ระหว่างระบบการศึกษาต่างๆได้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยมีการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อให้มีความเหมาะสมกับเด็กนักเรียนแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงสิทธิเด็กและบริบทของเด็กเป็นหลัก ความคิดสร้างสรรค์และสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง และผู้ที่ผ่านการอบรมการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมศึกษาไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดในการเรียนการสอนในห้องเรียน และเผยแพร่ให้กับครูผู้อื่นได้ และอภิญา สิงโต (2563, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบเพิ่มเติมศึกษาที่ส่งเสริมความสามารถ ในการคิดแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อนำกิจกรรมไปทดลองใช้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.49/77.98 2) ความสามารถในการคิด แก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา พบว่า

2.1 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามวิทยฐานะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความพร้อมในการบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายนำมาใช้ในสถานศึกษาได้ดี คอยประสานการดำเนินงาน การดำเนินการต่างๆ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีภาวะผู้นำที่ดีสูง และช่วยกระตุ้นให้บุคลากรและสถานศึกษาเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561, หน้า 94 – 95) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ ได้วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพไว้ว่าผู้บริหารนำนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา มีการจัดทำแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจนและสามารถทำงานมีแผนและเป็นระบบ และยังส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยสอดคล้องกับศักยภาพความสนใจของผู้เรียน

2.2 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของงานวิจัย และขัดแย้งกับงานวิจัยของวรารณ ทรัพย์รวงทอง (2564, หน้า 302) ได้ทำการศึกษาปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธยานี เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบท เป้าหมาย นโยบายและการปฏิบัติในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี บางประการไม่เหมือนกับของสำนักงานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จึงทำให้จุดมุ่งเน้นในการจัดการศึกษาต่างกัน และอีกทั้งในการสอบขึ้นสายบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเนื้อหาในการสอบแข่งขันเกี่ยวกับวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหาร นโยบาย การดำเนินงาน ข้อกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบ เพื่อที่จะนำนโยบายมาส่งต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องที่ต้องปฏิบัติอย่างชัดเจนตั้งแต่ต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับกลุ่มประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ

1.2 ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียนในกลุ่มปกติ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่นักเรียนผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ

สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการวินิจฉัยและการคัดกรองผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะสามารถจัดบริการทางการศึกษาให้แก่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

1.3 ด้านคุณภาพทางการศึกษา พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เห็นประโยชน์ของการสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา จัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการเกี่ยวกับทำวิจัยทางการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เป็นที่ปรึกษาในขณะครูทำวิจัย ช่วยหาแนวทางและแก้ไขปัญหา ตรวจสอบข้อบกพร่องทำให้การทำวิจัยเพื่อให้งานวิจัยที่ทำมีคุณภาพ และสามารถเผยแพร่งานได้สมภาคภูมิ

1.4 ด้านระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจกับบริบท สภาพและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง ให้การสนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานอื่น มีจัดการประชุม ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน วางแผนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และมีการประชาสัมพันธ์ผลงานทุกด้านของสถานศึกษาต่อชุมชน

1.5 ด้านการตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนในเรื่อง การจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะเต็มศึกษา โดยให้มีการจัดอบรม ลงมือปฏิบัติทำกิจกรรมกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาได้ ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถใน ด้านการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ญาณ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ใช้ ความรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและสร้างสรรค์ผลผลิตต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้วิจัยควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี เพื่อมุ่งเน้นในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

2.2 ผู้วิจัยควรศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้มีความเข้าใจถึงการนำนโยบายสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนขึ้น รวมถึงอาจทำการศึกษารูปแบบการการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาไทยการวิเคราะห์
อภิमान (meta-analysis). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551.
กรุงเทพฯ: เพลินสตูดิโอ.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). **ประวัติความเป็นมาของกรมปกครองส่วนท้องถิ่น**.
สืบค้น กันยายน 17, 2564, จาก www.thailearn.org.
- _____. (2552). **แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**.
สืบค้น มิถุนายน 22, 2564, จาก
http://www.saowangwa.go.th/news/doc_download/a_181018_091153
- _____. (2563). **แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565)**. กรุงเทพฯ:
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- กล้า ทองขาว. (2551). **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชานโยบายสาธารณะและการวางแผนหน่วย
ที่ 5 เรื่อง แนวคิดและหลักการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ก่องพงศ์ ปิ่นน้อย. (2564, มกราคม 16). ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3 วัดสหมิตรมงคล
ตั้งตรงจิตต์ 6. สัมภาษณ์.
- โกวิท พวงงาม. (2553). **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ไกรสร วงศ์พรัตน์. (2560). **ตัวแบบการนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ
ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การนำนโยบายปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติใน
นิวซีแลนด์ : ค.ศ. 1987-1997**. กรุงเทพฯ: ชาดาพรีนท.

คะเนิง สายแก้ว. (2549). ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จักรสาน จีรังศรีพานิช. (2564, มกราคม 15). ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เทศบาลตำบลหนองแค. สัมภาษณ์.

จุมพล หมิมพานิช. (2554). การวิเคราะห์นโยบาย ขอบเขต แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.

ชรัส ปุณณัสสะ. (2553). ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาล

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: ทิฆมเนศพริ้นท์ติ้งเซ็นเตอร์.

ณัฐฐา วินิจนัยภาค. (2554). นโยบายสาธารณะ : แนวทางในการศึกษาแบบสหวิทยาการ.

กรุงเทพฯ : ตุลา.

ธนัชฐ์มา แสงไฟโรจน์. (2564, มกราคม 16). ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองสระบุรี.

สัมภาษณ์.

ประภาพรรณ ไชยวงษ์. (2551). การกระจายอำนาจทางศึกษาสู่ท้องถิ่น. วารสารการศึกษาไทย,
2551(50), 24.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

_____. (2550). ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

ปิยนุช ลอยเลิศหล้า. (2561). การนำนโยบายสู่การปฏิบัติของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2553). แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พงษ์เทพ สันติกุล. (2550). โลกาวัดน์ บทบาทและอิทธิพลต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย

การศึกษาและสาธารณสุขของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- พลอยนภัส ทองสายบุญลี. (2558). การศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิทักษ์. (2563). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พลุ้ยชัย ยาวีราช. (2550). การพัฒนารูปแบบการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล บรรจสุวรรณ. (2558). การนำนโยบายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทรจิตติ บุรีเพ็ญ. (2561). คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- มยุรี อนุมานราชธน. (2556). นโยบายสาธารณะ (Public Policy) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เทียนวัฒนาพริ้นท์ติ้ง.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การจัดการศึกษาท้องถิ่น : โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- รัศมีศิลป์ มูลสาร. (2564, มกราคม 15). ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี. สัมภาษณ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). การนำนโยบายไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ลดาวลัย ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วชิระ พลพิทักษ์. (2563). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง. (2564). การศึกษาปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. วารสารรัชต์ภาคย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2564(40), 292.
- วศิน โภมท. (2557). การจัดการศึกษาท้องถิ่น. สืบค้น พฤษภาคม 15, 2564, จาก <http://www.phothong101.go.th/index.php/d/q/32-q1>
- วาสนา จักรแก้ว. (2561). การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็กด้อยโอกาสภาคเหนือตอนบน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 11(3), 1775.
- วิชัย ต้นศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). นโยบายและการวิจัยเชิงนโยบาย. วารสารบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2548, 33.
- _____. (2556). การวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม. สืบค้น พฤษภาคม 1, 2564, จาก <https://documen.site/download/participatory-policy-research.pdf>
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2552). ยุทธศาสตร์การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.

- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2550). **นโยบายสาธารณะ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรัทธา มีคุณ. (2554). **การจัดการศึกษาโดยครอบครัว**. สืบค้น กันยายน 15, 2564, จาก www.thailearn.org.
- ศุภลักษณ์ สุนทรธ (2564, มกราคม 15). ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เทศบาลตำบลหินกอง. สัมภาษณ์.
- สกนธ์ ชุมทัฬห. (2558). **การนำนโยบายสาธารณะสู่การปฏิบัติ : เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ**. สืบค้น กันยายน 24, 2564, จาก <https://blog.eduzones.com/futurecareer/37865>
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2555). **นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ**. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมภารธัชชธรณ์ ศีโลศรีไซ. (2552). **ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทาลัยขอนแก่น.
- _____. (2554). **การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ**. สืบค้น มิถุนายน 13, 2564, จาก <http://journal-fas.cpru.ac.th/index.php/FAS/article/view/20>
- สมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย. (2560). **การจัดการศึกษาท้องถิ่น ตอนที่ 7 คุณภาพการศึกษา**. สืบค้น ตุลาคม 25, 2563, จาก <https://www.moe.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **คำอธิบายและระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. สืบค้น มิถุนายน 1, 2563, จาก <http://bic.moe.go.th/images/stories/Porrbor2542.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). **พระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. สืบค้น พฤษภาคม 31, 2563, จาก <http://www.dla.go.th/visit/2551.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. สืบค้น พฤษภาคม 31, 2563, จาก <http://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/draftcontitution>

- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี. (2563). **งานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น**. สืบค้น ตุลาคม 1, 2563, จาก <https://www.saraburilocal.go.th/staff4.php>
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). **การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุปราณี เพชรน้อย. (2555). **ความหมายของนโยบาย**. สืบค้น ธันวาคม 4, 2563, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/374452>
- อภิญา สิงโต. (2563). **การเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของเด็กด้อยโอกาสภาคเหนือตอนบน**. วารสารมหาจุฬานาครธรรมสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(7), 387.
- Barber, M. (2007). **How the world's best-performing school systems come out on top**. London: McKinsey.
- Bedeian, Arthur G., & Glueck, William F. (Eds). (1983). **Management**. Tokyo: Holt – Saunders International Edition.
- Daniel A. Wit. (1967). **Comparative Survey of Local Govt. and Administration**. Bangkok: Kurusapha.
- Donald S. Van Meter, & Carl E. Van Horn. (1975). **The policy implementation process Policy : A framework, Administration & Society 6**.
- Ernest R. Alexander. (1985). **Idea to Action : Note for a contingency Theory of policy Impientation Process Administration & Society 16**.
- Fred S.Coombs. (1999). **Bases of noncompliance with a policy. Policy Studies Journal, 8(6), 885 – 892**.
- Fullan, Michael. (2009). **Large-Scale Reform Comes of Age. Journal of Education Change, 10, 101-113**.
- Gibton, D., Sabar, N., & Goldring E.B. (2000). **How Principals of Autonomous Schools in Israel View Implementation of Decentralization and Restructuring Policy: Risks, Rights, and Wrongs**. Israel: Educational Evaluation and Policy Analysis.

- Glueck , William F. (1983). **Management** (3rd ed). (Tokyo : Holt- Saunders International Editions, 116.
- Haddad,& Demsky, T. (1995). **Education policy-planning process: An applied framework**. Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning.
- Hargreaves, A., & Shirley, D.L. (2009). **The Fourth Way: The Inspiring Future for Educational Change**. United States of America: C&M Digitals.
- Oxford University. (2021). **Oxford English Dictionary**. Retrieved April 18, 2021, from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
- Shabbir Cheema, & Dennis A. (1983). **Implementation Decentralization Programmes in Asia : Local Capacity for Rural Development**. Nagoya: United Nation Center for Regional Development.
- Stecklein, John E. (1989). **Policy Research : Nature and Approach**. Bangkok: The Association of Research.
- William T. Greenwood, Richard Judd, & Fred W. Becker. (1988). **Prepared under the Auspicec of Policy Studies Organization**. New York: Greenwood Publiishing Group.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics : an Introductory Analysis** (3rd ed). New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสอบถามการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

3. แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านถือเป็นความลับ และเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าอย่างมากต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อแนวทางในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

นางสาวสุชามาศ สุมาลย์

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 10 ปี

10 – 20 ปี

มากกว่า 20 ปี

4. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะหรือชำนาญการ

ชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน

1. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

น้อยกว่า 5 ปี

5 – 10 ปี

มากกว่า 10 ปี

2. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะหรือชำนาญการ

ชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า

ตอนที่ 3 การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการการปฏิบัติเพียงช่องเดียว มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (access)					
1. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการกำกับดูแลให้สถานศึกษาสำรวจ/ติดตาม/ตรวจสอบว่าประชากรในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบได้รับการเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน					
2. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการรองรับนักเรียนผู้พิการ ได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือการบริการด้านการศึกษาที่เหมาะสม					
3. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้ครูจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัยเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย					
4. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุด ศูนย์ฝึกภาษา ศูนย์ฝึกทักษะต่างๆ ฯลฯ) สำหรับให้บริการด้านการศึกษา และจัดกิจกรรม การเรียนรู้แก่นักเรียนทุกคน					
5. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนให้กับประชากรในพื้นที่ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา					

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
6. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข					
7. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและมีคุณภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอให้แก่ครู นักเรียน และผู้ที่เข้ามาติดต่อประสานงาน					
ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity)					
8. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้มี การจัดบริการทางการศึกษาให้แก่นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียนในกลุ่มปกติ					
9. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านดำเนินการให้สถานศึกษาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี (เรียนฟรี) ให้กับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
10. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน สามารถเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค					
11. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ					
12. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม/ชุมนุมต่างๆ ที่ให้					

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าร่วมได้อย่างอิสระตามความสนใจ					
13. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการจัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ นักเรียนผู้พิการ นักเรียนด้อยโอกาส					
14. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ละภาคเรียนอยู่เสมอ					
คุณภาพทางการศึกษา (Quality)					
15. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านดำเนินการให้สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการที่สมวัย					
16. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้มี การพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนให้ได้ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาตามเกณฑ์หรือใกล้เคียงร้อยละ 50 หรือตามความพร้อมของสถานศึกษาและนักเรียน					
17. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านขับเคลื่อนให้สถานศึกษามี การประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา					
18. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้ครูจัดโครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นคุณธรรม จริยธรรม หรือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
19. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำโครงการ/ทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือประเทศชาติ					
20. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยทางการศึกษา					
21. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดีกับนักเรียน					
ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency)					
22. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาอยู่เสมอ					
23. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีระบบการบริหารงานบุคคล ของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน					
24. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการจำเป็นของตนเอง					
25. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำกับให้สถานศึกษานำข้อมูลจากฐานข้อมูลด้านการศึกษามาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผลในการบริหารภายใน					
26. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่					

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ					
27. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดมาตรการป้องกันและมาตรการเฝ้าระวังยาเสพติด					
28. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทุกระดับได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุศักยภาพและขีดความสามารถของตน					
29. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านเป็นผู้ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานจากองค์กรภาครัฐ/เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแบบประชารัฐ					
การตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง (Relevancy)					
30. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีการจัดการศึกษาโดยบูรณาการองค์ความรู้ในรูปแบบสะสมศึกษา					
31. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้ครูมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs)					
32. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการให้ครูใช้หลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ทักษะการใช้เหตุผล และทักษะกระบวนการกลุ่ม					
33. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำกับให้ครูมีการแนะแนวและสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น					

เป้าหมายการจัดการศึกษาชาติ	ระดับการนำนโยบายไปปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
34. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำกับให้ครูมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่เสมอ					
35. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำกับให้ครูมีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการฝึกปฏิบัติและเรียนรู้นอกห้องเรียน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	5	4	3	2	1		
6. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้มีสถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมให้กับประชากรสูงวัยได้เรียนรู้ฝึกฝนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณค่าและเป็นสุข	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
7. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่าน สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงและมีคุณภาพพร้อมใช้งาน อยู่เสมอให้แก่ครู นักเรียน และผู้ที่เข้ามาติดต่อประสานงาน	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity)							
8. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้มีการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่ นักเรียน ผู้ที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ (ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในสถานศึกษา) อย่างมีคุณภาพเทียบเท่ากับนักเรียนในกลุ่มปกติ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
9. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านดำเนินการให้สถานศึกษาสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา 15 ปี (เรียนฟรี) ให้กับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
10. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน สามารถเข้าเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
11. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการดำเนินการให้นักเรียนที่มีความต้องการ	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้

รายการประเมิน	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	แปล ผล
	5	4	3	2	1		
จำเป็นพิเศษได้รับการศึกษาอย่างเต็มตามศักยภาพ							
12. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรม/ชุมนุมต่างๆ ที่ให้นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าร่วมได้อย่างอิสระตามความสนใจ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
13. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีการจัดประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ร่วมกันจัดทำแผนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านต่าง ๆ นักเรียนผู้พิการ นักเรียนด้อยโอกาส	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
14. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านกำหนดให้สถานศึกษามีเจ้าหน้าที่ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนทุกคนในแต่ละภาคเรียนอยู่เสมอ	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
คุณภาพทางการศึกษา (Quality)							
15. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านดำเนินการให้สถานศึกษามีการพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนในระดับปฐมวัยทุกคนมีพัฒนาการที่สมวัย	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
16. ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล สตรี	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพ สตรี
3. อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. รศ. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม อุตสาหกรรม	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ ดร.กรวุฒิ แผนพรหม	อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๓/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุทามาศ สุมาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร. ศักยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุทมาศ สุมาลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๗/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.กรวิณี แผนพรหม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุชามาศ สุมาลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.กัศยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๖/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ชูชาติ พยอม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุทมาศ สุมาลัย นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.รักษกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๔/๒๕๖๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. คำโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๒. แบบสอบถามการศึกษาค้นคว้าอิสระ
  ๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนางสาวสุทามาศ สุมาลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้รับการอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร. สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี โค้รขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิกุล)
คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/๒๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนราายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๘ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวสุทามาศ สุมาลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรัชช ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวสุทามาศ สุมาลย์ ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร. ๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์
เก็บข้อมูลในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว. ๐๖๒๘.๐๒/ ๓๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

ด้วยนางสาวสุทามาศ สุมาลย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง การนำนโยบายตามเป้าหมายการจัดการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติ ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี โดยมี อาจารย์ ดร.สรรชัย ชูชีพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสริมทรัพย์ วรปัญญา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นางสาวสุทามาศ สุมาลย์ ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการค้นคว้าอิสระกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ภัสยกร เลาสวัสดิกุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวสุทามาศ สุมาลัย
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 14 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 32/2 หมู่ที่ 6 ตำบลชลสิทธิ์ อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรี ตำบลดาวเรือง อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2557 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการกำหนดอาหารและโภชนาบำบัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานครฯ พ.ศ. 2564 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี